

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SCOVENECE

Izhaja vsak dan s jutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto

Vojno poročilo štev. 524 Pomorska oporišča na Malti napadena

Glavni Stan italijanskih Oboroženih sil objavlja:

Naše letalstvo je ponovno bombardiralo letalska in pomorska oporišča na Malti. Letala so z mnogimi bombami zadela cilje.

Angleška letala so izvečla polete nad ozemlje južne Italije in Sicilije. V Geli je bilo zadetih nekaj stanovanjskih hiš in prebivalstvo je imelo tri mrtvece in dva ranjena. Sicer pa ni bilo niti žrtev, niti škode. Sestreljeni sta bili dve napadalni letali, in sicer eno od profilaktične obrambe v Cataniji, drugo pa od baterij v Crotone.

Daljši polet nad Brindisi, kjer so letala vrgla nekaj sto bomb majhne in srednje vrste in sicer razdiralne in zažigalne bombe. Velika škoda na stanovanjskih hišah. Med razvalinami porušeni hiš so ugotovili in nabrali 40 mrtvih in približno 80 ranjenih. Obnašanje prebivalstva mirno.

Na kopnih bojiščih v Severni in Vzhodni Afriki nobenega posebnega vzgleda. Nemška bomba letala so napadla utrdbe in naprave v trdnjavi Tobruk.

Med poletom nad Derno so naša lovska letala sestrelila sovražni bombnik.

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev Glavni stan, 8. nov. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Pri zasledovalnih bojih na Krimu so nemške in romunske čete na južnem pobočju Jale uničile eno sovjetsko konjenično divizijo. Na ožini proti Kerču je bila prebita utrjena črta, ki je bila globoka 10 km. Zasledovanje tukaj pobitega sovražnika je v teku. Letalstvo je v vodah južno od Jale potopilo tovorni parnik z 8000 tonami. Romunska podmornica je v Crnem morju potopila sovjetske tovorne parnike s skupno 12.000 tonami.

Na Atlantiku so podmornice potopile štiri sovražne trgovske ladje s skupno 28.000 tonami.

Na angleški severovzhodni obali je letalstvo podnevi uspešno napadlo pristanišče naprave v Blythu. Ponoči so močne skupine letal v vzhodni in jugovzhodni Angliji napadle razna pristanišča. In sicer zlasti v Sunderlandu. Bombni zadetki v polno na ladjedelnice in oskrbovalne naprave so izzvali močne eksplozije in obsežne požare. Vzhodno od Aberdeena so bombe potopile angleški rušilec.

Sovražnik je ponoči na mnogih krajih priletel nad nemško državno ozemlje. Bombe na stanovanjske predele, med drugim tudi na glavno mesto, so povzročile civilnemu prebivalstvu le male izgube in mrtvih in ranjenih. Povzročena škoda je nepomembna. Angleško letalstvo

Nemčija ima zadostno količino goriva

Nikdo več ne more delati Nemčiji težav zaradi bencina in petroleja

Rim, 8. nov. Ip. Sovražniki Nemčije so polagali svoje nade na to, da bo Nemčiji zmanjkalo goriva. Angleški radio je večkrat poudaril, da bodo nemška letala nekega dne običajna, ker ne bodo imela dovolj goriva. Ta napoved pa se seveda v prvih dveh letih vojne ni izpolnila, seveda pa so tudi v bodoče ne bi izpolnila. Nemčija oskrbuje svoja letala predvsem s proizvodnjo sintetičnega bencina.

Vprašanje izdelovanja sintetičnega bencina je Nemčija uredila ter dela vedno hitro in z bleščečim uspehom. O tem so oblasti iz pristojnega vira objavile dovolj točnih številk. Že v l. 1938 je proizvodnja sintetičnega bencina v Nemčiji znašala 1.7 milijonov ton. V letu 1939 je bilo zgrajenih še več tovarn za proizvodnjo tega goriva. Ko pa je vojna izbruhnila, je seveda kar najbolj uspešno doživela svoj razmah proizvodnja bencina. Danes je nemška proizvodnja sintetičnega goriva nekajkrat večja od one v letu 1938. Toda pri tem ni samo naraščala količina goriva, ampak tudi njegova kvaliteta. Vse ta sintetični bencin je danes že odlično gorivo za letala vseh vrst.

Poleg tega pa so v Nemčiji proučevali tudi

način proizvodnje dodatnih sredstev za gorivo. Povečali so proizvodnjo gazogena, ki ga uporabljajo skoraj pri vseh avtomobilskih vozilih. Tudi proizvodnja petroleja v Nemčiji sami se je zelo povečala. V letu 1938 so v Nemčiji prideli 553 tisoč ton naravnega petroleja, dočim so ga v letu 1932 samo 251.000 ton. V letu 1939 so to proizvodnjo še povečali, ker so po nekaterih krajih Nemčije vrtnja rodila dobre sadove. Vsi vrleti petroleja v Nemčiji pa niso bili popolnoma izčrpani, ampak jih imajo samo za rezervno. Ko pa je Nemčija zasedla še Galicijo, so se zalogo petroleja v Nemčiji seveda še povečale, kajti sovjetska razdejavanja niso bila tolikšna, da bi preprečila uporabo petrolejskih vrlecev v Galiciji. Petrolejski vrleci pa so v zadnjih časih dali po 500.000 ton petroleja. Poleg tega pa so Nemčiji na razpolago tudi petrolejski vrleci v Romuniji in Rumunija črpa letno 5 do 6 milijonov ton petroleja. Vse ta petrolej je na razpolago državam Osi. Nemčija je tedaj popolnoma oskrbljena z zalogi bencina, petroleja in goriva za molarna vozila in pri tem je nobena zapor več ne more ovirati.

Stalin zavrača krivdo za svoj poraz na Anglijo

Rim, 8. nov. Ip. Ob obletnici boljševiške revolucije je imel Stalin pred moskovskim sovjetom govor, ki so ga prenašala radijske postaje. V tem govoru je razložil ruski vojaški položaj v zvezi z zadnjimi bojnimi dogodki.

Rdeči car je začel svoj govor z besedami, da se Rusija nahaja pred odločilnimi dogodki. Ker je sovjetska zasedla ogromen del sovjetskega ozemlja, je sovjetska zveza pred težko nevarnostjo, kajti Nemci so zasedli celo Ukrajino in Belo Rusijo. Petrograd je v težkem položaju, Moskva pa je tudi zelo ogrožena. Vse to pa samo dokazuje, da nobena druga država ne bi mogla prenesti takšnih udarcev in tako velikih izgub.

Vzroke poraza sovjetske vojske pa je Stalin razložil takole:

1. Pomanjkanje dvojne fronte v Evropi, ki naj bi zapostavila sovražno vojsko. To pomanjkanje druge fronte je nemški silam in italijanskim zaveznikom, Fincem, Rumunom in Madžarom omogočilo, da se niso vojskovali na dveh frontah in boljševiki so morali prenašati ves delez vojske; 2. Sovjetska Rusija ima premalo tankov in nima dovolj letal in v obeh ozirih je nemška sredstva velika, k temu pa je treba prišteti še sredstva nemških zaveznikov.

Stalin pa je rekel, da se morajo boljševiki kljub temu vojskovati naprej, da se uničijo sovražniki ruskega ljudstva, izdelovati se mora orožje, s katerim naj armada in mornarica zmaga v vojni, ki jo je on nazval »nacionalno«.

Ob priliki obletnice sovjetske revolucije pa je angleški zunanji minister Eden poslal sovjetskemu obrambnemu odboru in sovjetskemu zunanjemu ministru Molotovu naslednjo brzojavko:

»Imam izredno nalogo, da bi vaši vladi sporočil iskrene čestitke angleške vlade ob priliki 24. obletnice sovjetskega narodnega praznika. Vlada Nj. Vel. in ves angleški narod sta polna občudovanja do zavezniškega naroda. Pod modrim in odločnim vodstvom vaše plemenite vlade se sovjetske sile upirajo sovražniku.«

In Eden dodaja: »Vlada Nj. Vel. se je obvezala nuditi največjo pomoč sovjetski vladi in angleški narod vas zagotavlja, da bo ta obljuba izpolnjena.«

Zanimivo je, da je ta Edenova brzojavka v hudem nasprotju s Stalinovimi besedami, ko se je lahko ugotovilo, da se je Stalin pritoževal nad tem, da Anglija ni ustvarila druge fronte proti Nemčiji.

Odmev v Berlinu

Berlin, 8. nov. Ip. Za obletnico boljševiške Rusije je Stalin bil prišljen imeti velik govor po

Siloviti boji na Krimu

Letala potaplajo sovjetske parnike - Štiri angleške ladje potopljene
Nad Nemčijo je bilo ponoči sestreljenih 27 angleških bombnikov

pa je imelo zelo hude izgube. Nemška obramba je sestrelila 27 angleških bombnikov.

Stockholm, 8. nov. AS. Dopisniki švedskih listov poročajo iz Londona o vtisu, ki ga je napravil Stalinov govor. Stalin je v svojem govoru rekel, da se ni posrečilo na kontinentu ustvariti druge fronte proti Hitlerju. Ta izjava je izzvala izredno neugodno razpoloženje v Londonu in o teh besedah se sedaj v Londonu zelo pripravljajo. Angleška vlada se sedaj trudi odvrniti pozornost angleškega javnega mnenja od te izjave. General Gort je objavil strokovno poročilo, v katerem pravi, da bi bil poskus invazije v Evropo dejansko samomor, kajti Anglija nima niti dovolj moštva, niti dovolj orožja.

Berlin, 8. nov. AS. Včeraj je sovjetsko letalstvo izgubilo 41 letal, in sicer jih je bilo 37 sestreljenih v bojih, 4 letala pa so bila uničena na tleh.

Berlin, 8. nov. Ip. V zvezi s sovjetskimi izgubami, ki so konec avgusta 1941 znašale približno pet milijonov mož, izjavlja DNB, da so te izgube v septembru še zelo narasle. Med drugim je bilo uničenih 58 pehotnih divizij, 11 oklepnih divizij in ena divizija planincev.

Carigrad, 8. nov. AS. Z vzhodnega bojišča se je vrnil v Carigrad general Erkiel, vojaški strokovnjak lista »Düsmühürjet«, ki je spremljal poveljnika turške vojske akademije generala Erkena na vzhodno bojišče. General Erkiel je v listu napisal prvi članek, v katerem pravi, da zelo dobro pozna nemško armado, vendar pa mu je obisk na vzhodnem bojišču pojasnil, da je disciplina, moč in morala nemške vojske danes mnogo večja kakor pa v letu 1914. Tudi tehnična oprema nemške vojske in nemško poveljstvo sta boljša, kakor pa je bilo to v prejšnji nemški armadi.

Berlin, 8. nov. AS. Nemško letalstvo je tudi včeraj nadaljevalo s svojimi napadi na sovjetske prometne zveze, in sicer zlasti v območju okoli Moskve in na severnem odseku bojišča. V času

od 1. oktobra do 6. novembra so nemška letala na vzhodnem bojišču uničila 460 železniških vlakov, druge 604 vlake pa hudo poškodovale, uničila pa so še mnogo lokomotiv, 122 železniških postaj in 6250 sovražnih vozil. Če računamo, da vozi tovorni vlak s seboj po 45 vagonov, tedaj je bilo uničenih 20.700 vagonov, ki bi lahko prepeljali do 400.000 ton gradiva. Če pa računamo, da en železniški voz lahko pelje 30 vojakov, tedaj bi ti železniški vozovi lahko prepeljali 621.000 mož.

Stockholm, 8. nov. AS. »Manchester Guardian« je včeraj napisal, da je treba sleherno novo dejanje finskih vojnih sil ob železnici proti Murmanskemu smatrati za neposredno dejanje proti Angliji in Ameriki, ker Anglija in Amerika uporabljata to progo za dovoz potrebščin v Rusijo.

Velike sovjetske izgube na Krimu

Berlin, 8. nov. AS. Sovjetska katastrofa na Krimu je vedno večja. Po uradnih poročilih je nemško letalstvo do včeraj potopilo 36 ladij, naloženih s sovjetskimi četami. Te ladje so obsegale 151.000 ton. Od ostalih 40 ladij pa so bile mnoge zadete, ko so prevažale vojaštvo. Število ujetnikov na Krimu presega 100.000. Nemške čete, ki prodirajo proti vzhodu so zasedle Balaklavo. Nemci so se že toliko približali Kerču, da mesto že vidijo v daljavi s prostim očesom. V zaledju Sebastopola Nemci čistijo gorovje, kjer so se skrivale posamezne sovjetske čete. Veliko je bilo ujetih. Povsod se nadaljujejo boji po načrtu. Zaznamovati je napredovanje proti Moskvi, posebno južno od mesta. Na severu pa je najmočnejši nemški pritisk pri Ladoškem jezeru. Včeraj so Nemci sestrelili 55 sovjetskih letal. Velik odtotek sovjetskih letal so sestrelili Italijani. Zavezniško letalstvo je silno delavno in je bilo samo včeraj z uspehom bombardiranih nad 150 prevoznih vlakov. Nemško letalstvo bombardira zaledje sovjetskih čet, posebno pa je delavno nad Sebastopolom in nad Kerčom.

Vojna na zahodu

Berlin, 8. nov. AS. Ponoči je sovražnik napadel na obsežnem bojišču nemške pokrajine, dosege pa je le slabe rezultate. Letala so vrgla bombe na stanovanjske predele mesta, pri tem tudi na stanovanjske predele Berlina, kjer je bilo nekaj žrtev med civilnim prebivalstvom. Po poročilih, ki so do sedaj prispela, je bilo 6 angleških bombnikov sestreljenih.

Angleška letala so včeraj skušala napasti Oslo, toda protiletalsko topništvo je sestrelilo velik angleški bombnik, ki je padel v morje tako, da je trčil ob zasidran parnik. Dva angleška letalca sta bila mrtva, ostali pa zajeti.

Berlin, 8. nov. AS. Med včerajšnjimi poleti angleškega letalstva nad francosko zasedeno ozemlje so nemška lovska letala sestrelila tri angleška lovska letala.

Bern, 8. nov. as. Ponoči je letalo, ki ga je smatrati za angleško, metalo zažigalne bombe na okraj St. Gallen. Bombe so padle na polje in niso napravile nobene škode.

Potopljen angleški parnik

Newyork, 8. nov. AS. Veliki angleški parnik »Singapore Prince« z 8500 tonami je bil potopljen v Atlantskem morju. 57 mož posadke je utonilo.

Potopljena norveška ladja

Newyork, 8. novembra. AS. Potopljena je bila 10.000 tonska norveška ladja, ki je plula v angleški službi. Ladja je bila potopljena v angleškem konvoju.

Glasovanje v amerškem senatu

Washington, 8. nov. as. Ameriški senat je s 50 proti 37 glasovom izglasoval zakonski načrt, da naj se oborože ameriške trgovske ladje in da naj plovejo v vojno področje.

Pred stavko železničarjev v Ameriki

Chicago, 8. nov. AS. Železniški uslužbenci in nameščenci so razdeljeni na pet strokovnih zvez. Vseh pet strokovnih zvez pa je odbilo predlog, da naj se plače in mezde zvišajo za 7 in pol odstotka, kakor je to predlagala zasebna komisija strokovnjakov, ki jo je dal sestaviti Roosevelt in katera naj bi proučila socialni položaj železniških name-

ščencev. Strokovne zveze so predlagale, da naj železniško osebje takoj začne atakati, in sicer se naj strokovne zveze pri tem drže resolucije o stavki, ki je bila sprejeta dne 5. septembra.

Ameriški poslanik pri Petainu

Vichy, 8. nov. AS. Ameriški poslanik admiral Leahy je bil sprejet pri maršalu Petainu. Obisk je bil zelo kratek in zgolj vljudnosten.

Velika eksplozija v Ameriki

Newyork, 8. nov. AS. V Charlestonu v Virginiji je prišlo do hude eksplozije, ki je porušila veliko kemično tovarno. Tovarna je delala za vojaške namene. Dve osebi sta bili ubiti, druge pa ranjene. Verjetno pa je, da je izgubilo življenje več oseb.

Turčija odpovedala trgovsko pogodbo z bivšo Jugoslavijo

Caribrod, 8. nov. AS. Objavljeno je bilo, da je Turčija odpovedala trgovsko pogodbo in pogodbo o plovi z bivšo Jugoslavijo. Pristojni turški krogi so bili pooblašteni, da naj ne izvajajo določb, ki so bile v omenjenih pogodbah.

Smrtne obsodbe v Brnu

Praga, 8. nov. AS. V Brnu je bilo obsojenih na smrt osem oseb, ki so jim dokazali pripravljanje sabotažnih dejanj in veleizdaje.

Japonski parnik potopljen

Tokio, 8. nov. AS. V japonskih vodah se je potopil japonski parnik »Taguyen Maru« (3500 ton), potopil pa se je ob zahodni obali Hokaida. Rešili so 24 članov posadke in z njimi 40 potnikov. Poveljnik ladje in več mornarjev je utonilo. Vzroki nesreče še niso znani.

Še ena japonska ladja potopljena

Tokio, 8. nov. AS. Blizu otoka Hokaida je bil potopljen parnik »Hakuen Maru« s 3.000 tonami. Polovico posadke je bilo mogoče rešiti. Med tem poročajo, da je bilo mogoče rešiti vso posadko z ladje »Kibi Maru«, ki je bila potopljena pred nekaj dnevi, ko je zadela na mino.

Egiptovski kralj bolan

Carigrad, 8. nov. AS. Radijska postaja v Kairu je včeraj objavila, da je kralj Faruk nenadoma zbolel. Odpovedane so bile vse audience, ki so bile določene za prihodnje dni. Značaj bolezni ni znan.

Pet saboterjev v Romuniji usmrčenih

Bukarešta, 8. nov. AS. V Romuniji je bilo usmrčenih pet komunistov, med njimi štirje Židje, ki so bili aretirani v noči na 2. november, ko so pripravljali sabotažna dejanja.

Nadzorstvo nad prodajo čevljev v Parizu

Pariz, 8. nov. AS. Javljajo, da bodo za tri dni zaprte vse trgovine z usnjem in čevlji, da bodo oblasti lahko ugotovile, kolikšne zaloge so še na razpolago.

Sovjetski padalci skušali pristati na bolgarskem ozemlju

Vse padalce so ujeli in tako preprečili njihovo delovanje

Sofija, 8. nov. AS. Bolgarsko uradno poročilo daje podrobnosti o pristajanju sovjetskih padalcev na bolgarskem ozemlju in o izkrcanju sovjetskih agentov na bolgarskem ozemlju južno od izliva reke Kamčija ob Crnem morju in sicer med Varovo in Burgasom.

Bolgarsko uradno poročilo pravi, da je skušalo pristati pet skupin padalcev. Nekaj padalcev je bilo ubitih, drugi pa so bili zajeti. Med padalci so bili predvsem bolgarski begunci in dva sovjetska državljana.

Padalci so izjavili, da so jih letala odvrkla, da bi delali sabotažna dejanja v Bolgariji. Preden so odšli iz Rusije, so jim tam zatrjevali, da bodo

komunisti v Bolgariji izzvali upore in da bolgarsko ljudstvo že zelo težko pričakuje prihoda sovjetskih vojsk.

Podrobna navodila za sabotažna dejanja, za umore nemških in bolgarskih osebnosti, pa jim je dal prosluli komunist Dimitrov, zažigalec nemškega Reichstaga. Pri njih so našli velike vsote denarja.

Dve skupini komunistov iz Rusije pa sta prišli s sovjetskimi podmornicami. Tudi med njimi so bili bolgarski begunci, nekaj jih je bilo takoj ubitih, nekaj pa ranjenih. Ti bi morali razvijati komunistično propagando, organizirati sabotažna dejanja in pripravljati upore.

Vlak nemškega selitvenega urada v Kočevju

Eksc. Visoki Komisar si je ogledal zanimivi vlak
v spremstvu šefov raznih uradov

Ljubljana, 8. novembra.

Ze nekaj dni opravlja svoje delo v kočevskem okraju nemška komisija za preseljevanje, izvajajoč sporazum za preselitev Nemcev v Nemčijo. V ta namen je veliki zavezniški narod poslal v Kočevje poseben vlak, ki predstavlja celoten preseljalni urad. Eksc. Visoki Komisar si je ogledal vlak ob spremstvu šefov raznih uradov, ki so nameščeni v vlak.

V vlak, o kakor smo že omenili, vsi uradi, ki naj opravijo osnovno nalogo za inkorporacijo Nemcev, ki se preselijo v Nemčijo. Vlak zasluži posebno pozornost in sestoji iz 15 vagonov. Načrti zanj so bili napravljeni leta 1939 in takoj nato je bil vlak zgrajen ob sodelovanju največjih nemških tvrdk. Ze isto leto so ga uporabljali za preselitev Nemcev iz baltičkih držav v Nemčijo.

Državljan, ki se hoče preseliti, prehodi vse vagone in opravi v štirih urah vse potrebne opravke za pridobitev nemškega državljanstva. V teh potujočih uradih dobi dokumente o identiteti in je vključen v življenje Nemčije ter so mu zagotovljeni pogoji za njegov bodoči obstoj na osnovi gospodarskih in socialnih pogojev, v katerih je došel živeti. Vlak nudi sliko velikega osrednjega urada za emigracijo in razpolaga v svojih uradih z vsem pisarniškim aparatom osrednjega urada ter omogoča gladko delo brez izgube časa. Od 1. 1939 dalje je ta poseben vlak bil poslan v razne kraje, v aprilu letos je bil v Bukovini in v Besarabiji, kjer je bilo v njegovih uradih za povratek v domovino pregledanih 50.000 državljanov. Od 15 va-

gonov je določenih za razne pisarne 8 vagonov, 4 vagoni obsegajo tehnični odsek, 1 vagon pa uporabljajo osebe.

V enem izmed vagonov so najmodernejša naprave za fotografiranje in razvijanje, v treh vagonih pa je nameščeno ravateljstvo z vsemi svojimi uradi.

Nemški državljani, ki vstopi v prvi vagon, pove svoje osebne in druge podatke demografskega značaja, nakar se sestavi legitimacija zanj. V drugem vagonu gre skozi fotografski oddelek in skozi radiobirojski urad, kjer je tudi splošni zdravniški pregled. Zdravstveno stanje vsakega posameznika se ugotovi v tretjem vagonu, medtem ko je v četrtem in petem vagonu urejen laboratorij za preiskavo krvi in za druge splošne zdravniške preiskave.

Urad notranjega ministrstva, ki izdaja nemško državljanstvo, do katerega ima pravico izseljenec šele po prekošenju nemške meje, je urejen v tretjem vagonu. V sedmem vagonu je urad ministrstva za delo, ki nadzira strokovno usposobljenost vsakega posameznika in povpraša po njegovih željah za bodočnost.

V osmem vagonu, ki je okusno opremljen, se preizkušajo in precenijo zmoglosti posameznikov in tu se jim izroča z majhno svečanostjo listina o nemškem državljanstvu.

Posebni vlak, ki ga je smatrati za mojstrovino nemške tehnike in iznajdljivosti, lahko opravi delo za preselitev 450 oseb na dan. Opremljen je z električnimi napravami in z direktno telefonsko centralo. V Kočevju je vlak že pričel z delom.

Razdeljevanje oblačilnih nakaznic v Ljubljani

Mestni preiskovalni urad je v glavnem že razposlal po hišah obrazce, kamor naj družinski poglavarji vpišejo podatke svojih družinskih članov, te podatke pa mora nato potrditi hišni lastnik ali oskrbnik. Vsaka družina naj izpolni samo en obrazec! Kdor pa obrazca ne bi dobil do ponedeljka, ga dobi v uradnem prostoru, ki je zanj določen v spodaj objavljenem razporedu.

S temi obrazci mora družinski glavar ali njegova žena ali drug odrasel član družine v ponedeljek, torek, sredo ali četrtek, 10., 11., 12. in 13. novembra t. l. od 9. do 12. ali od 14. do 18. ure priti po oblačilne nakaznice na za to določen prostor v okoliših svojega stanovanja.

V teh uradnih prostorih, ki bodo z večino po šolah, bodo v ponedeljek, 10. novembra od 9. do 12. in od 14. do 18. ure dobili oblačilne nakaznice dotičnega okoliša samo upravičenci z začetno črko A-F. — V torek, 11. novembra, od 9. do 12. in od 14. do 18. ure upravičenci od G-K. — V sredo, 12. novembra, od 9. do 12. in od 14. do 18. ure samo upravičenci od L-P. — V četrtek, 13. novembra, od 9. do 12. in od 14. do 18. ure pa samo upravičenci od R-Z.

Vsak družinski glavar ali član družine, ki bo prišel po nakaznico, bo moral predložiti osebno legitimacijo, plačati za vsako nakaznico 30 centimov ter prejem nakaznice lastnoročno potrditi. Opozorjamo prebivalstvo, da bodo upravičenci dobili nakaznice izključno samo na tistem kraju in le tisti dan, kakor je za njih določeno. — Zamudniki bodo dobili oblačilne nakaznice pozneje v mestnem preiskovalnem uradu v Mestnem domu, kadar bo objavljen.

Razdeljevanje nakaznic bo na naslednjih krajih

1. Sola v Zg. Siški, Vodnikova c. št. 162: vsa Zg. Siška, Dravljice in iz šentviške občine priključeni kraji. — 2. Sola v Sp. Siški, Gasilska ul. 17: vsa Sp. Siška do kamniške in južne železnice, torej tudi Lattermanov drevored. — 3. Drž. III. realna gimnazija v Linhartovi ulici: vsa vzhodna stran Tyrševe ceste do železnice in do tramvajске proge k Sv. Križu, na zahodni strani pokopališča do mestne meje. — 4. Sola za Bežigradom, Vodovodna cesta: vsa zahodna stran Tyrševe ceste do kamniške proge in mestne meje. — 5. Meštanska sola v Mostah, Mokronoška ulica: vzhodno od tramvajске proge k Sv. Križu in pokopališča in mestne meje do proge južne železnice. — 6. Ljudska sola v Mostah, Zaloška c. št. 49: vse prebivalstvo med južno in dolensko železnico, Ljubljano in mestno mejo. — 7. Mladinski dom na Kodeljevem, Ob Ljubljani št. 29: vse prebivalstvo na desnem bregu Ljubljane ter vzhodno dolensko železnico po Gruberjevem prekopu do stare mestne meje z vso Štepanjo vasjo. — 8. Mestno zavetišče za onemogle v Japljevi ulici: vse prebivalstvo na vzhodni strani Šmartinske ceste od podvoza pod južno železnico, vsa vzhodna stran Jegličeve ceste, Lipičeve ulice do Ljubljane ter ves njen levi breg do dolenske proge ter dalje po dolenski progi do podvoza. — 9. Sola na Ledini v Petrarkovi ulici: vse prebivalstvo vzhodno Resljeve ceste na levem bregu Ljubljane do Lipičeve in Jegličeve ceste do podvoza po železnici do Resljeve ceste. — 10. V porotni dvorani justične palače na Rinskem trgu št. 1: zahodna stran Resljeve ceste, po Ljubljani do tromostova, ter vzhodna stran Tyrševe ceste do železnice s kolodvorom. — 11. Mestni licej na Bleiweisovi cesti: zahodna stran Tyrševe ceste, Selenburgove ulice, Gradišča, severna stran Ceste 29. oktobra, zahodna stran Tržaške ceste, severno Tobiačve ulice do železnice, po železnici nazaj do Svetbe ulice ter vsa severovzhodna stran Svetbe ulice do Večne poti, vsa severna stran Večne poti z Rožnikom, Drenikovim vrhom in Podturnom.

12. Sola na Grabnu na Zoisovi cesti 5: južna stran Prešernove ulice, Marjinega trga do Ljubljane, levi breg Ljubljane do Mandeljeve ul., severna stran Mandeljeve ulice do Karunove ul., njena vzhodna stran čez Gradašico, vzhodna stran Emonske ceste do Ceste 29. oktobra, njena severna stran do Gradišča, vzhodna stran Gradišča, Selenburgova ulica do Prešernove ulice. — 13. Tehnična srednja sola na Aškerčevi cesti 9: zapadna stran Tobiačve ulice, južna stran Ceste 29. oktobra do Emonske ceste, zapadna stran Emonske ceste čez Gradašico, zapadna stran Karunove ulice, severna stran Ceste v Mestni log do Vipavske ulice, njena vzhodna stran, čez Gradašico, vzhodna stran Jadranske ulice do železnice proge ter po progi do Tobiačve ulice. — 14. Nova meštanska sola na Viču, Tržaška cesta 74: južna stran Večne poti, zapadna stran Svetbe ulice do železnice proge, po železnici progi do Jadranske ulice, po njeni zapadni strani čez Gradašico, zapadna stran Vipavske ulice do Ceste v Mestni log, po njeni severni strani do nekdanje viške meje ter po njej do mestne meje z Brdom, torej ves Vič in Rožna dolina. — 15. Sola na Prulah št. 13: vse prebivalstvo na južni strani Ceste v Mestni log in Mandeljeve ulice do Ljubljane, po Ljubljani do Hrenove ulice in vsa

njena južna stran, vsa Karlovska cesta z Orlovim vrhom ter vzhodno potjo na Grad, Cesta za Gradom, po Gruberjevem prekopu do Ljubljane ter dalje po njej do mestne meje. — 16. Gostilna Usenik na Dolenski cesti 23 a: od stare štepanjske meje po Gruberjevem prekopu in Ljubljani, severovzhodna stran Jurčkove poti do mestne meje ter po njej do štepanjske meje (vsa Hradečkova cesta). — 17. Sola na Barju, Hanska c. 303: vse ozemlje južno Jurčkove poti med Ljubljano in mestno mejo. — 18. II. drž. realna gimn. v Strossmayerjevi ulici 1: desni breg Ljubljane, dolenska železnica, Gruberjev prekop do vzhodne poti na Grad, grajski drevored ter po pobočju Na stolbo, vzhodna stran Krekovega trga in Kopitarjeve ulice do Ljubljane. — 19. Na magistrali v sobi št. 40 (nad prodajalno mestne elektrarne): desni breg Ljubljane, severna stran Hrenove ulice, pobočje grajskega hriba in po grajskem drevoredu ter po pobočju Na stolbo, zahodna stran Krekovega trga in Kopitarjeve ul. do Ljubljane.

V vseh naštetih uradnih prostorih bodo natančno razvidne vse ulice in hišne številke dotičnega okoliša.

Gospodarstvo

Obnova staleža živine v krajih, oškodovanih po vojnih operacijah

Zakon z dne 24. avg. 1941-XIX št. 1045, objavljen v Sl. listu št. 238 z dne 2. okt. 1941-XIX, določa dodelitev prispevkov, da se podpre obnova staleža živine te pokrajine, ki je bil precej zmanjšan zaradi izvršenih rekvizicij po bivši jugoslovanski oblasti.

Lastniki kmečkih posestev, ki so utrpeli škodo v svojem staležu živine zaradi omenjenih rekvizicij in ki nameravajo okoristiti se z dodelitvijo prispevkov, morajo potem občin predložiti kmetijskemu oddelku Viseoke komisariata do 30. nov. 1941-XX prijavo za živino, ki jo bo nakupila posebna komisija in ki bo odstojljena s popustom do največ 50%, in sicer v mejah sredstev, ki bodo na razpolago.

Za prijavo se morajo uporabiti obrazci, ki se dobijo pri občini. Prijava mora biti opremljena z izjavo občinske uprave, iz katere naj bo razvidno, da prošilec izpolnjuje gori označene pogoje.

Popust bo dodeljen za nakup plemenske živine zboljševalnih pasem prvenstveno za nakup govedi (telice od 1 leta do menjave prvih zob, nebreje telice od menjave prvih zob, breje telice, krave in bikeli) sivojavne pasme.

Živina se bo oddajala z žrebanjem. Pri oddajanju živine bodo upoštevani v prvi vrsti bolj potrebni živinorejci.

Pojasnilo glede nakupa oblačilnih predmetov. Italijanski listi opozarjajo vse potrošnike, da vsebujejo nova določila o nakupu obleke proti karti tudi tole: Predmete, katerih nakup je vezan za več kot 40 točk po vrsti karte, je izjemoma mogoče kupiti tudi v prvih 4 mesecih veljavnosti karte, če potrošnik ni izvršil nobenih drugih nakupov pred tem, tako da ni potrošil niti ene točke.

Toaletno milo. Ministrstvo za korporacije je z ozirom na omejitve v proizvodnji toaletnega mila odredilo, da naj trgovci prodajajo potrošnikom samo po en komad te vrste blaga.

Ratifikacija italijansko-slovaške trgovinske pogodbe je bila izvršena v petek v Bratislavi.

Zvišanje taks za plemiške naslove v Italiji. V Italiji bodo zvišane na trikratno višino takse za podelitev plemiških naslovov. Naslov kneza bo veljal namesto dosedanjih 96.000 lir 288.000 lir, za naveden plemiški naslov pa se zviša n. pr. taksa od 13.500 na 40.500 lir.

Razdrlitev bivšega jugoslovanskega posla Julija Meinla. Meinlova družba v Zagrebu je imela pred aprilom letos 34 podružnic. Od tega leži 13 podružnic na hrvaškem ozemlju, kjer je ostala tudi tvornica v Zagrebu za prženje kave, zavijanje itd. Zagrebška tvrdka ima 10 milij. kun glavnice. Za podružnice v Srbiji, katerih je 8, pa je bila ustanovljena posebna delniška družba v Belgradu z glavnico 1,5 milij. din. Vendar pa je ta glavnica samo začasna, ker se bo pač ravnila po bodočih potrebah. Družba namerava tudi v Belgradu ustanoviti svoje tvorniško podjetje. 3 podružnice na Spodnjem Tjarskem in Gorenjskem so prišle pod dunajski posel, druge podružnice pa so pripadle Italiji in Madžarski.

Madžarska banka v Subotici. Madžarska bančna in trgovska d. d. d. Budimpešta, ki je že pred vojno imela podružnico v Subotici, bo odprla zopet tam svojo podružnico.

Ljubljanski šport med jesenjo in zimo

Ljubljana, 9. novembra.

Ljudje, ki imajo veselje s športom, so radi točno informirani o vseh dogodkih na zelenem in belem polju, v plavalnih bazenih in telovadnicah. Teh dogodkov pa je ravno v novembru, ko prehajamo v zimsko sezono, zelo malo. V sezoni velikih dogodkov oblegajo prireditelji tekmovalni športne poročevalce ljubljanskih dnevnikov s propagandnimi poročili in prognozami, v smrti sezoni pa morajo časnikarji sami iskati stikov in poizvedovati, kaj bo novega.

Včeraj sem zvedel, da bo za letos konec nogometnega prvenstva. Nisem mogel verjeti, zakaj prištevam se med one optimiste, ki upajo, da bo pred zimo še vendar par suhih, če že ne sončnih nedelj. Vprašal sem g. Buljeviča kaj misli SNZ o nadaljevanju prvenstva. »Še bomo igrali, če bo le vreme dopuščalo. To nedeljo ne, pač pa 16. t. m.« Po tem odgovoru sem se oddahnil: škoda bi bilo predolgo čakati na srečanje med Marsom in Hermesom, ki bo gotovo prav zanimivo. Prijatelji nogometnih borb bodo morali torej še en teden potpeti...

Zanimalo me je tudi, kaj delajo plavalci. Za ilirijanskega trenerja sem imel pripravljenih vrsto vprašanj. Ko pa sem potkal na vrata zimskega kopališča Ilirije, sem ugotovil, da je zaprto. Plavalci so na počitnicah in čakajo, da bo kopališče založeno s kurjavo. Kaj več o tem bi mi lahko povedal blagajnik Ilirije, sem preveč obziren, da bi gledal v žep našim športnim klubom.

Table-teniški dvoboj Mladika : Korotan

Ker so Korotanci v zadnjem času dvakrat nadvladali Mladiko, ki sicer ni nastopala popolna, sta se omenjena kluba dogovorila za medsebojni dvoboj, ki bo v nedeljo 9. t. m. ob 9.30 v prostorih SK Mladike na Kodeljevem. Ta dvoboj bo odločil, kateri izmed obeh klubov je trenutno boljši. Ker so moči obeh precej izenačene, se obeta trd boj za primat. Da bo igra na višini, nam jamči dejstvo, da sta oba kluba najboljša v ljubljanski pokrajini. Zato ni treba navajati imen sodelujočih, ker že samo gornje dejstvo dovolj izpričuje njihove sposobnosti. Publiku se naproša, da si pride ogledat zanimiv dvoboj, ker je to tudi edina prireditev te nedelje.

12 slovenskih atletov je teklo letos na sto metrov izpod 12 sekund. To so: Lušický, Planina, 11.2; Sušteršič, Planina, 11.3; Račič, Hermes, 11.4; Polak, Hermes, 11.4; Kolenc, Hermes, 11.5; Sodnik, Ilirija, 11.6; Bratož, Planina, 11.6; Boltavzer, Hermes, 11.6; Krentič, Ilirija, 11.7; Zupančič, Ilirija, 11.8 ter Černe, Planina in Mravljec Planina z istim časom. Slovenski rekord v teku na 100 m drži Alfonz Kovačič, Primorje, s 10.7, svetovnega pa Jesse Owens, Amerika, s 10.2. Zastojajamo torej točno za pol sekunde.

Vrstni red najboljših letošnjih italijanskih igralcev tenisa je med moškimi tale: 1. Roma-

Tudi atleti počivajo. Po velikem številu letošnjih nastopov je prav, da imajo vsaj par tednov oddiha. Pri odbornikih Planine in Ilirije sem zvedel, da nameravajo v kratkem organizirati zimske treninge v telovadnicah. Dvakrat tedensko bodo prihajali v telovadnico, kjer bodo črpali novih moči za prihodnje leto. Razen vaj na orodju in iger s težko žogo bodo gojili tudi redne teke čez drn in strn.

Janeza Kvedra, uglednega smuškega učitelja SPD sem vprašal, kaj bo letos s tradicionalnim tečajem smuške gimnastike. Zaenkrat mi ni mogel še nič točnega povedati. SPD si prizadeva, da bi tudi letos organiziralo pripravljalni tečaj za smučarje, so pa težave s telovadnico, katere doslej še niso dobili.

Igralci hokeja na ledu so imeli že nekaj treningov v telovadnicah. Na Iliriji pa imajo skrb, kako bodo letos vzdrževali drsališče. — Doslej so »delali led« ponoči, obvezna zamrzitev pa jih bo primorala, da bodo uredili drsališče ob zgodnjih jutranjih urah. Iznajdljivi inž. Bloudek bo najbrž rešil tudi tokrat izhod, ki bo zadovoljil drsalce.

Med smučarji ni za sedaj še nič novega, če izvzamemo posvete glede preureditve skakalnice na Mostecu. Z ozirom na to, da je v Ljubljani precej dobrih skakalcev — velike smuške skakalnice pa so ostale izven meja ljubljanske pokrajine — nameravajo skakalnico na Mostecu povečati, da bo omogočala daljše skoke.

noni, 2. Cucelli, 3. Canapele, 4. Bossi, 5. Rado. Med ženskami: 1. Bossi, 2. San Donnino, 3. Quintavalle, 4. Tonolli, 5. Manfredi.

Zagrebski Gradjanski je gostoval na povratku z uspešne turneje na Bolgarskem v Osijeku, kjer je odigral prvenstveno tekmo s Hajdukom. Gradjanski je bil ob tej priliki hudo radodaren in je nasul v malho Hajdukov kar 12 žog. Izid je bil 12:0.

Na Zugsputze so imeli organizatorji nemškega smučarstva svoj reden letni sestanek, na katerem so razpravljali o novem tekmovalnem redu in pripravah za bodoče prireditve. Posebna poročila so podali C. I. Luther, prof. Paulacke, Toni Ducia in stotnik Gaum.

Zastopniki hrvatskih kulturnih delavcev v Rimu

Rim, 8. nov. AS. V spremstvu osebnega atašee za kulturne zadeve pri hrvatskem poslanstvu v Rimu, je včeraj skupina hrvatskih pisateljev, pesnikov in časnikarjev obiskala sedež narodne fašistične strokovne zveze avtorjev in pisateljev, prav tako pa tudi zvezo umetnikov in skladateljev. Ob obisku so bili navzoči zvezni predsednik narodni svetnik Fornelli di Marzio, tajnik strokovne zveze pisateljev in pesnikov Marinetti in drugi.

Gospodarska pogodba med Italijo in Slovaško ratificirana

Bratislava, 8. nov. lp. Včeraj dopoldne so bile med zunanjim ministrom Tuko in italijanskim poslanikom izmenjane ratifikacijske listine o trgovski pogodbi med Italijo in Slovaško.

Pomanjkanje mleka v Stockholmu

Stockholm, 8. nov. AS. Ze več dni traja veliko pomanjkanje mleka v Stockholmu in to pomanjkanje nikakor ne mara popustiti. Oblasti se silno trudijo, da bi zagotovile preostolnici dovoz mleka. Dnevno ostane mnogo družin, ki imajo tudi otroke, brez mleka. Najbrž bodo morali uvesti karte za mleko.

Usmrčena navijalca cen v Španiji

Alicante, 8. nov. AS. V Alicanteju so usmrtili dve osebi, ki sta si nabavili čezmerno količino živil in ta živila nato zelo drago prodajali. Z njima je sodelovalo 28 oseb, ki so jima pomagale in so bile obsojene na ječo od 30 let do 6 mesecev. Prvič je bila tokrat uporabljena smrtna kazen proti navijalcem cen živilom.

Zanimiva izjava angleškega škofa

Rim, 8. nov. lp. Mnogo angleških dnevnikov, med njimi zlasti »Times«, objavljajo poročilo o predavanju, ki ga je imel v klubu »Rotarijevci« škof Barles iz Birminghama.

List »Daily Express« pise, da je škof med svojim predavanjem izjavil, da je Italija prva, Anglija pa druga država, ki znata upravljati kolonije. Škof je še dodal: »Glavni angleški občitek drugim narodom, da ne znajo upravljati kolonij, je ta, da ti narodi ne vedo upravljati kolonij ali pa v kolonijah slabo gospodarijo. Toda to je smešno. V vzhodnem delu Sredozemskega morja imamo Cipr, Italijani pa Rodos. Uprava na Rodosu je odločno napredna, uprava na Cipru pa je ostala na neki gotovi točki.«

Letalska nesreča na Švedskem

Stockholm, 8. nov. AS: Letalo proge Helsinki-Stockholm je pri Turkuju padlo v morje. 12 potnikov je priplavalo na obalo, dva člana posadke pa pogrešajo.

Maurice Leblanc umri

V Parizu je umrl Maurice Leblanc, znani pisatelj kriminalnih romanov, ki so bili prevedeni tudi v slovenščino. Znan je bilo po vsem svetu zaradi iznajdbe Arsena Lupina, gentleman-skega tatu. Leblanc je umrl v starosti 75 let.

ZAHVALA. Vsem, ki so mi o priliki prerane smrti mojega dragega, nepozabnega soproga, dobrega očeta, msta, strica itd., gospoda

FRANCA OVNA

služitelja splošne bolnišnice

izrazili svoje sočustvovanje, se iskreno zahvaljujem. Posebno zahvalo izrekam g. ravnatelju dr. Ferlanu in g. kuratu Slana, gg. ekonomoma, čč. sestram in vsem gg. kolegom. Zahvaljujem se vsem prijateljem in znancem, ki so ga v tako častnem številu spremili k večnemu počitku. Darovalcem cvetja iskrena hvala.

Sv. maša zadušnica bo v sredo, dne 12. novembra ob 7 v cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, dne 9. novembra 1941.

Globoko žalujoči ostali.

Javna dela zimske pomoči v Ljubljani

Kot predsednik odbora za zimsko pomoč je župan dr. Juro Adlešič v četrti popoldne sklical zaključno sejo odbora, ki se je udeležila večina odbornikov s sodelavci iz mestnega uradništva. Po pozdravu je predsednik dr. Juro Adlešič imel daljše poročilo, iz katerega povzamemo:

Županovo poročilo

Ze prvo zimo 1931/40 je odbor za zimsko pomoč zbral 611.716,40 din prostovoljnih prispevkov, ki smo o njih položili in objavili natančen obračun že dne 19. septembra 1940.

Z istim dnem smo začeli zbirati prispevke za zimsko pomoč leta 1940/41, vendar pa moram pripomniti, da ta datum ni prekinil podpiranja nezaposlenih niti pobiranja prispevkov. Od 19. septembra 1940 pa do današnjega dne je pa dobro srčna Ljubljana svojim revežem spet prostovoljno naklonila ter so Ljubljanci žrtvovali za namene zimske pomoči 1.141.214,35 din ali 433.661,45 lir v gotovini in v blagu za 52.841,92 din ali 20.079,93 lir, torej skupaj 1.194.056,27 din ali 453.741,38 lir.

Z ostanom prve dobe in z v tem času nabrano vsoto okroglih 434.000 lir smo od srede lanskega septembra pa do današnjega dne izdali za javna dela, ki so jih opravljali podpiranci zimske akcije, 509.123,01 lir.

V zadoščenju vam bo, da ste s pridom in uspehom sodelovali pri največji socialni akciji, ki ji je doslej priredila mestna občina Ljubljanska, saj smo vse leto zaposljevali in z zaslužkom podpirali povprečno po 120 ljudi na dan in s tem prav znatno olajšali nezaposlenost in bedo v naši občini. Uredili smo grajske šance in letos prez-

Naj ne bo družine,

ki v dolgih zimskih večerih ne bi vsi njenih članov zabavala in učila knjiga „Slovenčeve knjižnice“! Samo 5 lir vsaka knjiga. Kdor naroči vso zbirko 24 knjig, bo dobil 25. knjigo zastonj!

čavamo že tudi grajsko poslopje, omogočili smo vsaj deloma tudi novo ljudsko kopališče v Kolesarji ter s tem pripomogli k zdravju Ljubljane, še posebno bo pa zdravju našega mesta trajno koristilo novo veliko otroško igrišče v Tivoliju, ki ga bodo zanamci po pravici imenovali „otroški paradiž“. Ljubljano smo oplešali z novimi sprehajališči ter letos napravili krasno pot ob kapelici za Čadom, uredili Cesto na Rožnik in Skrabčeve do Svetičeve ulice ter z njo v zvezi napravili tudi novo gozdno pot nad mestno vrtnarijo, a mestni vrtnarji smo pripravili zemljišče ob Kolmanovem gradu, da se bo lahko preselila tja, ko se bo morala umakniti otroškemu paradižu in veseli mladini vseh slojev Ljubljane. Podpiri em pa tudi prizadevanja za preskrbo prebivalstva, saj so podpiranci zimske akcije obdelovali mestne parcele ter na njih pridelali dosti zelenjave in sovčja za prehrano najbednejših v cukrarni, za onemogle v zavetišču v Japljevi ulici ter za delavstvo in manj premožne sloje v Delavskem domu.

Denarni viri

Po tem splošnem obisku uspehov akcije za zimsko pomoč je poročal vodja pisarne za zimsko pomoč Stane Flegar, da je pisarna pričela poslovati 24. septembra 1940 in je odposlala okrog 6000 prošenj za prispevke predvsem mestnim dobiteljem, trgovcem, obrtnikom, industrijem, denarnim zavodom, akademskim poklicem in zasebnikom. Dne 3. in 4. februarja 1941 je odbor organiziral nabiralni dan s sodelovanjem mestnega uslužbenstva in skoraj vseh ljubljanskih dobrodelnih organizacij ter je bilo nabranih 120.514 din. Božične in novoletne razglednice so prinesle 2.629 din čistega dobitka. O božiču in Novem letu so ljubljanski kinematografi nabrali 9.112 din, veseli Ljubljanci pri silvestrovanju v javnih lokalih pa 5.745 din. Razine ljubljanske organizacije so priredile 21 prireditev ter prispevale za zimsko pomoč 36.970,55 din, med njimi Avtoklub 11.406 din, kademija Združenja gledaliških igralcev in Ljubljanske filharmonije v operi 7.103 din, predstava v Narodnem gledališču 4.896,05 din, kademija Zveze fantovskih odevkov 3.000 din, drsalni prireditelji SK Ilirije 2.820 din, predstava Sentjakobskega gledališkega odra 2.258 din, dirkalna tekma z motorji Zel. SK Moto-Hermes 1.000 din, a nadaljnji prispevki so manjši. Posebej je pa mestna občina Ljubljanska z brezplačnim edelovanjem pevskega zbora Glasbene Matice priredila spominski koncert ob smrti častnega meščana dr. Antona Korošca, ko je bil izvajal Verdiev Requiem ter je čisti dohodek prinesel 16.717,50 dinarjev.

Pohvalno moramo omeniti, da se je posebno odlikovalo Združenje trgovcev v Ljubljani, ki je s svojimi večkratnimi apeli med svojim članstvom mnogo pripomoglo k lepemu uspehu akcije. Mnogo trgovcev in tudi nekaj zasebnikov je pa prispevalo obloke, obutev, živila in tudi kurivo. Vse

prispevke v blagu je mestni socialni urad razdelil najpotrebnejšim.

Ti dohodki so prispeli na račun »Zimske pomoči«
v Poštno hranilnico in v Mestno hranilnico ljubljansko in sicer:

Poštno hranilnico	din	550.805,37
Mestno hranilnico ljubljansko	»	590.408,98
	din	1.141.214,35
	»	52.841,35

Prispevki v blagu znašajo

Skupni dohodki v letu 1941/41	din	1.194.056,27
	ali lir	453.741,38

Stanje gotovine s 1. novembrom t. l. je naslednje:

1. V mestni blagajni	L	14.450,74
2. V Poštni hranilnici	»	19.977,95
3. V Mestni hranilnici ljubljanski	»	404,31

Današnja gotovina skupaj L 34.833,—

s katero razpolaga še akcijski odbor iz akcije v letu 1940/41. Nedosegljivi znesek v Poštni hranilnici je založila mestna blagajna, da odbor razpolaga z vso vsoto.

Kaj se je zgradilo s tem denarjem

Ko je bil obračun brez ugovorov odobren, se je predsednik zahvalil Stanetu Flegarju za vzorno in vestno vodstvo pisarne, nato je pa podal besedo vodji javnih del s podpiranci zimske akcije, mestnemu inženirju Milanu Gjedu, ki je poročal z vsemi podrobnostmi in natančnimi številkami, kar posnemamo samo prav na kratko:

Poslovno leto je po sklepu odbora trajalo od 1. septembra 1940. do 30. oktobra 1941. ko je tehnični oddelek po odobritvi odbora izvedel naslednja javna dela:

1. Grajske šance. Dodelana je bila pot okrog utrdb in pobočje »Na zračnem«, namenjeno za otroško igrišče. Vsa dela so vrtnarsko urejena skupaj z alpinetom. Delo se je pričelo že leta 1938. in je bilo končano 11. septembra t. l. Skupni medni stroški podpirancev zimske akcije so od 1. septembra 1940. do julija 1941. znašali 70.992,83 L, od tega dne dalje so bile pa mezde izplačevane iz podpore Visokega Komisarja, Nj. Ekselence Emilia Grazioli.

2. Zvezda. Jeseni 1940 je bilo treba posekati kostanje in zemljišče primerno izravnati. V ta namen je bilo prevoženo okrog 600 kub. m. zemlje. Urejene so bile nove zelenice, spomladi je bilo pa končano podiranje kostanjev in napravljen kavarnski vrt. Vse kostanjev les je mestni socialni urad razdelil najbednejšim. Zaposlitev je trajala od 1. septembra do 13. decembra 1940 in od 8. marca do 22. maja 1941 ter so medni stroški znašali 18.591,95 L.

3. Regulacija Gallusovega nabrežja, kjer so bili stari kostanji zamenjani z novim drevjem in je bilo izravnano kadunasto vozništvo ter je delo trajalo od 19. septembra do 29. novembra z medznimi stroški 1.979,04 L.

4. Regulacija Ambrozevega trga je bila v glavnem končana že lanko pomlad, pozneje so bile pa še položene okolici primerne betonske stopnice ter je delo trajalo od 2. novembra do 29. novembra 1940. Pomagali so tudi delavci zimske akcije ter zaslužili 576,08 L.

5. Na Dolenjski cesti je bilo odstranjenih 83 košatih kostanjev, ker so delali vlogo na cesti in hodniku. Razžagani les so dobile najbednejše družine. Delo je trajalo od 7. decembra 1940. do 7. februarja t. l. ter so podpiranci zaslužili 10.937,16 L.

6. V kopališču Kolesarji je bilo mogoče v večjem številu zaposliti delavstvo tudi pozimi pri kopanju globokih bazenov ter se je delo pričelo 13. decembra 1940, zaradi mraza in vojnih razmer je bilo pa prekinjeno že 18. aprila t. l. ter so podpiranci zaslužili 49.031,68 L.

7. Za otroško igrišče v Tivoliju bo treba izkopati in prepeljati velike množine zemlje ter se je delo pričelo 22. februarja t. l. in je bila velika terasa ob ribniku v grobem izravnana do 31. oktobra t. l., ko je bilo prepeljanih okrog 7.000 kub. m. zemlje. Do 11. julija t. l. je bilo izplačanih 27.462,22 L mezd, dalje do 31. oktobra t. l. pa iz podpore Visokega Komisarja.

8. Na Bleiweisovi cesti so podpiranci odstranili nekaj starih dreves, delali so od 21. decembra 1940. do 3. januarja t. l. in zaslužili 2.188,80 L.

9. Tudi na Celovski cesti ob velespeju so bili podrti stari kostanji ter razdeljeni najbednejšim. Za delo od 4. januarja do 7. marca t. l. je bilo zaradi izredno opreznega dela izplačanih mezd za 10.492,37 lir.

10. Pot ob kapelici za Čadom je bila preložena in učinkovito arhitektonsko urejena ter je delo zaradi zamudnih kamnoseških del trajalo od 11. januarja pa do 17. julija t. l., ko so podpiranci zaslužili 28.856,06 lir.

11. Pri regulaciji Ceste na Rožnik so bili podpiranci zimske akcije zaposleni od 8. februarja do 31. oktobra t. l., kjer je bilo narejenega tudi 374 m novega kanala.

12. Hkrati s Cesto na Rožnik je bila pa narejena tudi sprehajalna pot nad mestno vrtnarijo

ter so bili podpiranci zimske akcije zaposleni od 8. marca do 18. septembra t. l., zaslužili so pa pri Cesti na Rožnik in pri tej gozdni poti skupaj 137.820,74 lir, vendar je pa dobila zimska akcija od cestnega odseka, cestnega nadzorstva in od socialnega fonda povrnjenih 20.809,68 lir.

13. Crtomirovo ulico ob nekdanji orožniški koli so tudi pomagali razširjati podpiranci zimske akcije od 15. februarja do 14. marca t. l. ter so zaslužili 4445,05 lir.

14. Pri restavriranju grajskega poslopja in gradbenih delih za restavracijo so delali podpiranci od 2. februarja t. l. do 11. julija ter zaslužili v tem času 42.236,79 lir, od tega dne dalje imajo pa zaslužek iz podpore Visokega komisarja.

15. Zemljišče ob Kolmanovem gradu so podpiranci zimske akcije pripravili za preselitev mestne drevnice iz mestne vrtnarije ter delali od 15. februarja do 19. junija t. l. in zaslužili na mezdah 22.701,20 lir.

16. Pri delavski koloniji v Mestnem logu so podpiranci zimske akcije pomagali urediti vrtove in razširiti jarek za odtok vode, posuli so pa tudi hodnike okrog hiše ter delali od 15. marca do 4. septembra t. l. in zaslužili 12.339,78 lir.

17. Naposled so pa podpiranci zimske akcije na mestnih zemljiščih pridelovali povrtnino za prehrano revnih in delavstva v cukrarni, v zavodu za onemogle in v Delavskem domu ter obdelovali zemljo od 1. marca do 17. julija t. l. in zaslužili 16.149,66 lir.

Pri vseh 17 naštetih delih so imeli torej podpiranci zimske pomoči 456.791,43 lir zaslužka.

V glavnem so vsa ta dela končana, razen otroškega igrišča v Tivoliju, grajskega poslopja in malenkostnih del na Cesti na Rožnik. Pri grajskem poslopiju podpiranci zimske akcije še vedno delajo z njenimi sredstvi od 1. novembra dalje.

Seveda so pa morali biti tudi podpiranci zimske akcije zavarovani pri bolniški blagajni, kar je veljalo 24.814,49 lir. Nakupiti jim je bilo treba tudi nekaj najpotrebnejšega orodja ter so znašali stroški 8517,09 lir. Februarja meseca so pa zaslužili tudi s kidanjem snega 19.000 lir, tako da skupni izdatki za mezde, bolniško blagajno in materialne izdatke znašajo 509.123,01 lir. Od te velike vsote pa moramo odšteti prej omenjeni vrnjeni znesek 20.809,68 lir, kar pa nikakor ne zmanjša zaslužka. Pri tem pa moramo še posebej poudariti, da so bile pri vseh naštetih delih plačane vse vožnje in vse raznovrstno gradivo iz kreditov mestne občine, samo mezde je plačevala zimska akcija.

Pri delih so bili zaposleni izključno samo najpotrebnejši, predvsem pa najpotrebnejši družinski očetje zlasti z velikimi družinami, a pripadali so različnejšim poklicem. Na dan je bilo povprečno zaposlenih po 120 ljudi, ki drugje niso mogli dobiti zaslužka. S pohlavo je pa treba omeniti, da vse leto ni bilo nikakih sporov, ki bi ovirali dela, pač je bilo pa delavstvo mnogo bolj disciplinirano in delavoljno kot prejšnja leta in s tem je dosežen tudi glavni namen človekoljubne zimske akcije, ki je obvarovala delavstvo pred postopanjem in bedo. Podpiranci so res dobri delavci in vsega priporočila vredni za sprejem v službo z boljšim in trajnim zaslužkom.

Županova zahvala

Seveda je bilo tudi to poročilo, brez ugovorov in s pohvalo odobreno, na kar je župan dr. Juro Adlešič zaključil akcijo za zimsko pomoč z naslednjimi besedami:

»S tem je v glavnem zaključena naša naloga pri tem pomembnem delu za zimsko pomoč mestnim revežem ljubljanskim. Zaključujem jo pa s hvaležnim srcem prav vsem, ki so kakor koli pomagali, predvsem pa Vam, gospodje odborniki, ter našim marljivim pomočnikom iz vrst mestnega uradništva. V imenu mesta Ljubljane izrekam najtoplejšo zahvalo vsemu impozantnemu številu do-

Iz Hrvatske

Novi dekan na hrvatski univerzi. Razen na medicinski in pravni fakulteti so že izvoljeni novi dekan na zagrebški fakulteti. Ti so: na filozofski fakulteti dr. Stjepan Škreb, na veterinarski dr. Lovro Bosnić, na teološki dr. Gjuro Gračanin, na poljedelsko-gozdarski dr. Pavao Kvakan in na tehnični fakulteti dr. inž. Franjo Bošnjaković.

Nova poštna centrala v Zagrebu. Šest tednov je mnogo delavcev neumorno popravljalo poslopje zagrebške poštne centrale, ki je bila močno poškodovana. Ta dela so že dokončana, vendar je za Zagreb sedanje poslopje poštne centrale premajhno in bodo zato v Krapinski ulici sezidali novo poštno centralo, ki bo stala 25 milijonov kun. Od sedaj naprej bo telefonski promet na Hrvatskem zopet normalen.

Nemško šolstvo na Hrvatskem. Prosvetno ministrstvo v Zagrebu je izdalo dopolnilno zakonsko odredbo za izgradnjo nemškega šolstva na Hrvatskem. V prosvetnem ministrstvu je bil ustanovljen poseben oddelek za nemško šolstvo, po državi pa osem inšpektoratov za ljudske nemške šole in to v Zemunu, Rumi, Vukovaru, Vinkovcih, Osijeku, Našicah, Virovitici in Banji Luki. Dosedanji nemški oddelki pri hrvatskih šolah bodo postali samostojni zavodi.

Proti nasilnikom. Po Zagrebu so nekaj časa hodili od hiše do hiše razni ljudje in pregledovali zaloge. Mnogim Zagrebčanom so jih odvzeli. Mestno poglavarstvo sedaj opozarja meščane, da so bili to navadni izsiljevalci in da nihče nima pravice pregledovati ali celo odvzemati zaloge hrane, obloke ali obutev.

Iz razvalin - novo življenje

Spet in spet se ponavlja vprašanje, zakaj da Bog dopusti vojno. Zakaj jo dopusti? Z določenim dobrim namenom. Če je vojna vedno krivična, bi je tudi ljudje ne smeli in ne mogli sprožiti. Pa jo sprožijo takrat, kadar upajo z njo doseči nekaj boljšega. Vojna je res zlo, vendar utege služiti višjemu namenu, ki nestrčo odtehta. Če bi vprašali rimski kristjani, zakaj je Bog dopustil krvave navale barbarov, bi bili tudi v zadregi za odgovor. Pa nam pove zgodovina, da je iz razvalin zrastel nov svet.

Človeštvo piše zgodovino, ki je prepolna grozot. Med grozotami pa je tudi obilo srčne plamenitosti, ki so cvet duha: velike ideje, ki iz ruševin dvigajo narode.

Ce je res, da so davni predniki živeli po drevju, je tudi res, da so prišli z njih. Če so živeli po jamah, so jih tudi zapustili. Po tisti dobi pa je ustvaril človeški duh Panteon, veliko kartuzijo, cerkev sv. Petra, stotine umotvorov duha in plemenite socialne ustanove.

Človeštvo se presnavlja stopnjama. Vojna je okrutna stvar. Ali ni potrebna? Pa je neizbežna, kot vidimo, in mogoče le gremo v dobo, ko je ne bo več treba.

V začetku znamenite staroindijske knjige beremo o mladem knezu, ki okleva, ali bi šel v boj ali ne. Ključne besede pa so: Prikaže se mu bog in mu reče: »Tvoja vojna je pravična. Izpolni svojo dolžnost.« — Kaj pa tisti, ki bodo padli? — Vsakemu je določeno umreti: kdor umre v izpolnjevanju dolžnosti, bo srečen. Nesrečen pa je nepravilni in strahopetec.

Zares je srečen tisti, ki izpolnjuje svoje dolžnosti. Tudi katekizem govori o tem. Kdor o tem zdvaja, ne veruje več v Boga. In vendar: Zakaj Bog dopušta vojno? Pod vladno Boga pride vedno tisto, kar je prav, do svojega srečnega konca. Pravičnemu sreča ne more ubežati. V bojem vesoljstvu pride čednost vedno do veselja, saj plove naš čoln vedno navzdol, vedno proti morju. Res je, da so ovinki, da so brzice in slapovi in nevarni vrtnici in valovi. To je potem trpljenje. Ali ne varjate, da je sreča združljiva s trpljenjem? Saj sreča ni v tem, da je kdo zakopan v udobnosti. Sreča je le v ravnodušnosti med zapletki, skozi katere vodi zanesljiva pot zadoščenja.

Trpljenje ni večno, zato tudi ni nesreča. Trpljenje je pot do sreče. Vse trpljenje je prehodno, a tudi naše veselje je le bežno. Veliko je nesorazmerja med kratkimi dnevi, ki jih živimo, in med silno večnostjo, kamor naši dnevi teko. Vsako trpljenje mine. Ne preide pa sad trpljenja.

Kdor tako preudarja smisel in nesmisel vojne, ne bo obojebožje Previdnosti.

Vojne so operacije, ki jih večni Bog dopušta, kot so potrebne operacije na bolnem telesu.

brotnikov, ki so prispevali za zimsko pomoč ljubljanskim revežem, prav tako pa tudi vsem članom in članicam naših humanitarnih in karitativnih društev, ki so v okrilju Vrhovnega socialnega sveta tudi nam vedno z zgledno požrtvovalnostjo pomagali do tako krasnega uspeha.

Našo akcijo za zimsko pomoč vsem ljubljanskim revežem in vsem podpore potrebnim, ki so iskali in še iščejo v dobrosrčni Ljubljani pomoči, obenem zaključujem tudi s trdnim upanjem, da bo letošnja akcija rodila še lepše uspehe. Letos bo namreč to akcija osnoval sam Visoki Komisar, Nj. Ekselence Emilio Grazioli, ki je ob vsaki priliki pokazal veliko naklonjenost Ljubljani, v našem smislu pa predvsem tudi nezaposlenim ter jim naklonil 200.000 L, ko so naša sredstva šla h koncu. Njegovo vodstvo je najzanesljivejše jamstvo za še lepše uspehe. Zato pa že danes prosim vso našo javnost, naj podpre zimsko akcijo pod vodstvom Nj. Ekselence Visokega Komisarja tako kot zahvala sloves zlatega srca Ljubljane.

Najvišje cene

na ljubljanskem živilskem trgu

Po dogovoru z zastopnicami in zastopniki konsumentov, prodajalcev in pridelovalcev je mestni tržni urad Visokemu Komisariatu predložil najvišje cene za tržno blago v Ljubljani tudi za prihodnji teden ter jih je ta odobril.

Z odlokom VIII/2 št. 1319/1 Visokega Komisariata za Ljubljansko pokrajino veljajo za Ljubljano določene najvišje cene od ponedeljka 10. novembra zjutraj do nedelje 16. novembra t. l. zvečer.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:

Domači krompir na drobno 1.20 L; zeljnate glave na drobno izpod 10 kg 0.60; zeljnate glave na debelo 0.50 L; kisel zelje na drobno 2 L; repa na drobno izpod 10 kg 0.70 L; repa na debelo 0.50 L; kisel repa 2 L; rdeče zelje 1 L; ohrovt 0.80 L; cvetača 3.20 L; brstni ohrovt 5 L; koleraba 1 L; koleraba do 4 komade na kilogram 1.50 L; rumena koleraba 0.50 L; rdeča pesa 1.50 L; rdeči korenček brez zelenja 2.50 L; rumeno korenje 0.50 L; šopek zelenjave za juho s korenčkom 0.20 L; peteršilj 2.50 L; por 3 L; zelena 2.50 L; črna redkev 1.20 L; osnaženi hren 3 L; domača čebula 2 L; šalota 2 L; česen, 25 glav na kilogram, 4 L; otrebljena endivija 3 L; veliki otrebljeni motovilci 6 L; mali otrebljeni motovilci 8 L; mehka špinata 2.50 L; trda špinata 1.50 L; liter suhih bezgovih jagod 3 L; liter šipka 2 L; kilogram letošnjega suhega lipovega cvetja 20 L; Domača žlahtna namizna jabolka 3.40 L; domača jabolka I. vrste 3 L; domača jabolka II. vrste 2 L; nagnita, obtočena in črvena jabolka za vkuhanje 1.50 L; domače hruške od 2 do 4 L; domače kutine 3 L; žlahtno domače grozdje 4.50 L; domače grozdje samorodnic (izabela, šmarica) 3 L; domači kostanj 3 L; Gobe: a) rumeni in rjavi ježek, štorovke liter 1 L; b) liter lisič in večjih zimskih klobarnic (mraznic) 1.50 L; c) liter sirovk, možka (jelenovega jezika), žemljica, ovčjega vimenca 2 L; d) liter malih sirovk za vlaganje (mraznic) 2.50 L; kilogram mladih čebularjev ali maslenk 3 L; kilogram jurčkov z zaprtim klobukom 10 L; g) kilogram jurčkov z odprtim klobukom 6 L. Kunci žive teže 10 L.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozarjamo pa, da vse te cene veljajo samo za blago, ki je pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker je za iz drugih pokrajin uvoženo blago v veljavni cenik za zelenjavo in sadje št. 4 na oranžnem papirju.

Vse te ali nižje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenem blagu.

Novi prispevki in odtegljaji

Zavoda za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine

Po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino št. 120, se od 1. XI. 1941 dalje zvišajo prispevki za Pokrajinsko delavsko zvezo od dosedanjega 0.3 na 0.7.

Zato je od 1. XI. 1941 dalje dovoljeno odtegniti od delavskih plač sledeče zaokrožene zneske:

A. Za osebe, ki so obvezno zavarovane za onemoglost, starost in smrt:

Mezdní razredi:	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
na dan lir	0.40	0.50	0.60	0.70	1.00	1.20	1.50	1.90
na teden (6 dni) lir	2.20	2.90	3.60	4.40	5.80	7.30	8.80	11.70

B. Za osebe, ki niso obvezno zavarovane za onemoglost, starost in smrt:

Mezdní razredi:	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
na dan lir	0.30	0.40	0.50	0.60	0.70	0.90	1.10	1.50
na teden (6 dni) lir	1.70	2.20	2.80	3.40	4.50	5.60	6.70	8.90

Za mezdní razred z oznako O, niso dovoljeni nobeni odtegljaji. Celotna tabela o prispevkih in dovoljenih odtegljajih bo objavljena v prihodnji številki »Delavskega zavarovanja«.

»Slovenčev koledar« lahko prednaročite in plačate še do vključno 25. nov. 1941

Zastopniki!

Do 25. t. m. delajte z vso vnemo, da bo vsaka družina v vaši in sosednji fari imela koledar! Seznane naročnikov moramo dobiti vsaj do 27. t. m.

Tega roka ne bomo več podaljševali!

Za naročnike naših listov in »Slov. knjižnice« velja le 9 lir in 2 liri za pošiljkatvene stroške, skupaj 11 lir. — Za vse druge pa 20 lir.

Naročite in plačajte koledar takoj!

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 9. novembra: Marijino varstvo; Teodor, mučenec.

Ponedeljek, 10. novembra: Andrej Avelinski, spoznavalec; Nimfa, devica in mučenica; Trifon, mučenec.

Torek, 11. novembra: Martin, škof; Mena, mučenica; Veran, škof; Bartolomej, opat.

Novi grobovi

† Jerica Janežič, žena trgovskega vrtnarja v Mengšu, je umrla v petek na svojem domu v Mengšu. Dosegla je častljivo starost 80 let. Rajnica je bila mati g. Petra Janežiča, oskrbnika pokopališča pri Sv. Križu v Ljubljani. Sinu in vsem sorodnikom izrekamo svoje sožalje. Pogreb bo v nedeljo ob 9 dopoldne na pokopališču v Mengšu. Naj počiva v miru!

Rdeči križ sporoča

Pošto naj dvignejo na Tyrševi 11-I.: Bavdek Stojan, Marijanič, dr. Borštnik Vladimir, Božič Pepica, Albanska 27-I, Cerar Danica, Strelška, Certalič Ante, Zavrti 4, Čuk Tonček pri Kozina, Tyrševa, inž. Maks Dekleva, banska uprava, Demšar I., Sv. Petra, »Dobrotac«, zavarovalna družba, Držar Cirila pri dr. Perko, Vodmatova, »Dunav« zavar. družba, Gagel Gusti, Pred škofijo, Gee Marija, Gosposvetska 4, Golob Franc inž., Zaloška 2, Gregore Metod, kurilnica na kolodvoru, cand. inž. Pavle Hafner, Hergouth Sonja, Tavčarjev zavod, Jemec Janko, vas Rašica 46, dr. Kos Dana, Gledališka 14, Kovač Mici, Ravnikarjeva 10, Krašek Avgust, Cukrarna, Krivokotov Meri, Mestni trg, dr. Lapajne Stanko, Gosposvetska, inž. Lavrenčič Zora, Lazar, pletilnica, Rimska cesta, Logar Viktor, tobačna tovarna, Majcen Mihael, univerza, dr. Mihaljevič Boris, sodišče, Markič Mica, sod. uradnica, Matjažič Miroslav, svetnik direkcije ppt., Nahtigal Majda, Zg. Šiška, Nanut Pepca, Vzajemna pos., Novak Janko, Povšetova 33-a, Novak France, mlekarina pasaže, Poulić Majda, Skofja 12-II, Penko Josip, direktor pošte, Perko Alenka, drž. bolnišnica, inž. Pip, magistrat, Pučko Franjo, vzgajališče, Moste, Ramšak Marica, Mariborska 114, Rant Terezija, Pokopališka, Robič Franček, akad. kolegij, Rožman Maksim, profesor, Rudolf Mimi od. Sep, dr. Seliskar Albin, univ. prof., Sokova Lenčič, Bolgarska c., Spindler Martin, pomočnik fin. pov. v p., Starec Bert, Gajetova, Stupica Truda, Aleksandrova, Šah Maks, univerza, Schautla Pauly, Dukičev blok, Švigelj Jože, Pleteršnikova 16, Tarmen Gena pri Debeljak, Udri Tone, OUZD Urbane Feliks, Verli Adela pri g. Bohu, Vodopivec Josipina, Pot na Drenikov vrh 12, Zajec Dragica pri g. Kump, Zamejč Ema, Zarnikova 1.

Dokumente oz. pakete naj dvignejo: Pregl Ivo, Kotnikova 17, Godnik Ana, Belgrad, Suvoborska 18 ali znanci, ki so ji poslali zavitek v Belgrad, Gregorič Stevan, Sv. Petra 56, Kobi Nada, Podpeč-Prešerje, Leskova Olga, Poštna hranilnica, Makus Vlasta, Gregoričeva 30, Skrlji Jože, Fužine 2, dr. Trampuž Vlado, Tavčarjeva 6.

Kdor je poizvedoval po Antonu Zgalinu, naj se javi v tajništvo.

Naj se javijo svoji spodaj navedenih vojnih ujetnikov: Perše Venceslav, Eržen Ignac, Fele Luka, Penič Maks, Smuk Rudolf, Vidner Jože, Deutscher Anton, Vorša Jakob, Blatnik Jože, Bizjak Mihael.

Dalje v raznih zadevah: Zupančič Matija, Poljanska 15-V-I, Janežič Milan, dijak 3. drž. Srebot Mici, Srbska 7, Mrdavič Aleš, Vidmar Franc; po šolska spričevala: Mravljak Peter, Mravljak Anton, Kuhar Frančiška, Mravljak Marija, Furlan Marija, Primar Alojz.

Rdečemu križu so darovali: Kraljič Jože 50 lir, neimenovani 50 lir, trvdka »Platno« 100 lir, dr. Milan Vidmar, vseuč. prof. namesto venca na grob ge. Killer Marije 100 lir. Vsem darovalcem najiskrenejša hvala!

ŽIMA MEHANIKA PREDILNICA

Uvoz surogatov

M. JAGER, Sv. Petra cesta 17 - Fužine

— Na realni gimnaziji v Kočevju bo začeta služba božja v četrtek 13. novembra ob 9. Vse dijaštvo je dolžno, da se službe božje udeležijo. Istega dne se bo razglasil razpored pouka, ki se bo začel naslednjega dne, v petek 14. novembra. — Ravnateljstvo.

— Uradne ure na poštah. Z 10. novembrom bodo vse pošte z delničnimi uradniki urami ob delavniških odprtih za promet s strankami od 9 do 13 in od 15 do 18, one z nedeljskimi uradniki urami pa od 8 do 20.

— Vse osebe, ki so spremenile svoje bivališče in imajo veljavne zavarovalne življenjske police pri Assicurazioni Generali, pozivamo, da čimprej javijo svoj današnji naslov najbližjemu društvenemu poverjeniku ali naravnost na naslov Assicurazioni Generali v Trstu, generalni zastopnik Ljubljana, Sv. Petra c. 2-1.

— Hitro se je vreme spremenilo. V petek zjutraj temperatura za 2 stopinji pod ničlo, v soboto nasprotno za 2,9 C nad ničlo. V petek je bila tudi razmeroma visoka dnevna toplota, ko je bila v četrtek le 3 stopinje nad ničlo, je bila v petek najvišja 7 stopinj nad ničlo. V petek je bil zaznamovan primeren dvig barometra, v soboto pa je bilo stanje 761,9 mm. V soboto zgodaj je začelo celo počasi rositi. Ljubljana je zelo upadla. Sneg je močno skopnel, tako da je za silo mogoče po njih spravljati repo in druge pridelke domov.

— Dobra gospoda prosijo reven dijak šestošolec za kakšno koli ponošeno obleko ali obutev. Darove sprejema uprava »Slovenec« pod »Reven dijak«.

Gotovo so zimski večeri, ki so nastopili, zares dolgi. Najlepše boste izpolnili čas teh večerov, če boste brali

knjige
„Slovenčeve
knjižnice“

Vsaka knjiga je 5 lir. Kdor se naroči, na svojo zbirko 24 knjig, bo dobil 25. knjigo zastonj.

— V počastitev spomina † dr. Joža Bohinca je kegljaški klub »Tonček« podaril 100 lir za Protituberkulozno ligo. — V isti namen je industrialec g. Anton Rojina tudi daroval 100 lir.

— Prijateljstvo jasje — lep dar. Dne 22. t. m. izide okrog sto strani obsegača knjižica »Delajmo jasje«, ki jo je spisal prof. Niko Kurec. — Slovenci še nimamo dela, v katerem bi bilo duhovno bogastvo in poezija jasje tako izčrpano zajeta. Preglednemu zgodovinskemu orisu slede globoka, a izredno živahno podana razmišljanja o vsem, kar nam naj jasje so in bodo, zlasti v teh časih. Klene in lepe adventne misli, ki bodo v vsakem čitatelju vzbujale pravo adventno ubranost. Meditacijo pa naj poživi delo. Zato daje pisatelj v obširnem drugem delu knjižice podrobna navodila, kako naj si v adventu sami gradimo jasje čim ceneje, čim lepše in čim bolj domače, da bomo tudi mi ob njih doživljali tisto pristno religiozno veselje naših prednikov, ki ga tako živo opisuje Trdina in Erjavce. — Da bi pa vsi prijatelje jasje čimprej in čim ceneje prejeli, jih vabimo, da jo naroče vnaprej z dopisnico, ki jo pošljejo na naslov založbe »Nova stvar« — Ljubljana. Kdor naroči knjižico do 20. t. m., jo prejme takoj ob izidu na dom za izjemno ceno šestih lir. Ta cena pa velja le za tiste, ki knjižico naroče vnaprej in ki navedeni znesek po dostavljeni položnici čim prej poravnajo.

Naš novi podlistek

Danes pričnemo priobčevati naš novi podlistek, napeti sodobni detektivski roman

Kap jih je zadela...

To je izredno razgibana in zapletena detektivska povest o strahovih na škotskem gradu, kjer gospodarji zaporedno umirajo od kapi, kakor je ugotovila zdravniška znanost, ki pa se pozneje v teku dogajanja dokaže, da imajo vse te navidezno naravne smrti kriminalno ozadje...

Strah na škotskem gradu

bi lahko tudi imenovali to povest, ki pa je pisana vsa v sodobni tehniki detektivskih povesti z uporabo znanosti in zapletenosti mednarodnih razbojniških organizacij.

Napet detektivski roman, ki vsakega privlači!

Zato takoj naročite »SLOVENEČ«!

— Darovi za bolniški sklad Društva slovenskih likovnih umetnikov. Od 8. okt. do 6. nov. je prejel DSLU za svoj bolniški sklad sledeče darove. Darovali so: 200 lir: Ivan Jelačin, valetir, v Ljubljani; 50 lir: lekarna Bakarčič, Ana Strojanič, trg. z manufakture; mr. R. Sušnik, lekarnar; dr. J. Volavšek, zdravnik — vsi v Ljubljani. 20 lir: Božo Račič, ravnatelj VZD; Ivan Slokan, stavbenik; Fran Stele, univ. prof.; Marija Vehar, strok. učit. v p.; Ign. Zargi, modna trg. — vsi v Ljubljani. 10 lir: Peter Čapek, uradnik; Franc Suher, prof. v p. — oba v Ljubljani. Vsem dobrotnikom izreka DSLU svojo iskreno in toplo zahvalo.

— Starši in vzgojitelji, poskrbite doračajočim fantom knjižico: »Leta, mlada leta«. Cena knjižice (50 cent.) vas ne more izgovoriti, da ne bi vsaj nekaj storili. Zanimiva vsebina je podana v okviru dijaškega življenja, koristila pa bo prav tako podeželskim fantom! Ne zamudite prilike! Za tak denar še niste dobili tako lepo obdelanih mladostnih problemov! Zavedajmo se vendar odgovornosti, pomagati v človeka vredno življenje našim doračajočim fantom. Naj pride ta knjižica v roke vsakega mladostnika!

Ljubljana

1 Druga vnanja Marijina kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima danes ob 14 shod. Pridite vsel Voditelj.

1 Akademski služba božja pri oo. frančiškanih se spet začne danes, 9. t. m. ob 11. Najprej bo ob 11 kratke nagovori, nato pa sv. maša.

1 Sv. maša zadušnica za † dr. svetnika Ivana Skarja. Skarja Ivana sporoča, da se bo brala maša zadušnica za njenega blagopokojnega moža Ivana Skarja, državnega svetnika, ki je umrl 29. junija v Belgradu v ponedeljek dne 10. t. m. ob 8 zjutraj v Križankah, Napoleonov trg.

1 Vodstvo po razstavi kiparja Zdenka Kalina in slikarja Maksima Sedeja bo imel danes v nedeljo ob 11 v Jakopičevem paviljonu g. profesor Saša Santel. Razstava je deležna s strani občinstva velike pozornosti, ter je dobro obiskana, odkupljeni je tudi več del, po eno delo od vsakega razstavljavca pa je za svojo zbirko odkupil Narodna galerija. Ker je razstava odprta le še malo dni, opozarjamo umetnost ljubce občinstvo naj si jo čim prej ogleda.

1 Vsesvetska dobrodelna akcija vabi na plemenito sejo Vrhovnega soc. sveta mesta Ljubljane, ki bo v ponedeljek, dne 10. novembra 1941 ob 17 v sejni dvorani mestnega poglavarstva. Dnevni red: 1. Poročilo o uspehu vsesvetske dobrodelne akcije. 2. Slučajnosti.

1 Vpis na začetni oddelci Višje pedagoške šole v Ljubljani. Dekanat filozofske fakultete opozarja slušatelje, ki so se prijavili za vpis na začetni oddelci Višje pedagoške šole v Ljubljani, da je rok za inskripcijo do 20. novembra 1941. Ker so se predavanja že pričela, naj se takoj vpišejo. Gospod Strehovec Franc pa naj pride takoj polagat letni izpit.

1 Namesto venca na grob g. Ivana Sameca je daroval zobozdravnik g. dr. Milan Perko Kolodvorskemu misijonu 100 lir. Za ta velikodušni dar se Kolodvorski misijon gospodu darovalcu iskreno zahvaljuje.

1 V Ljubljani so umrli od 31. okt. do 6. nov.: Inž. Janda Frančišek, 84 let, rudiški inž. v p., Cesta 29, oktobra 17; Jesih Frančiška roj. Bricej, vd. Vrtačnik, 70 let, žena invalida, Tesarska 3; Černe Pavla, 57 let, uradnica drž. žel. v p., Tabor št. 6; Teršan Guido, 39 let, akademski slikar, Ljutomer; Košir Janko, 78 let, viš. rač. sv. v p., Bleiweisova 16; Markič Marijana, 80 let, vdova

sluge, Japljeva 2; Kaplan Jožef, 59 let, čevljarški mojster, Vidovdanska 9; Kump Berta, 46 let, žena knetovalec, Uršna sela 58, obd. Toplice pri Novem mestu; Megušar Hermina Marija, rojena Goslar, 67 let, učiteljica v p., Rožna dolina c. V-4; Prek Jakob, 86 let, vpok. tob. tov., Tržaška 50; Oven Franc, 64 let, služitelj spl. bolnišnice, Cankarjeva 14; Bračič Ivan, 78 let, preglednik fin. kontrole v p., Draga 43; Samec Ivan, 75 let, veletrgovec, Mestni trg 21; dr. Pikuš Janko, 57 let, odvetaik, Rožna dolina c. XV-34. — V Ljubljanski bolnišnici so umrli: Verovšek Jurij, 3 dni, sin trgovca, Tyrševa 16; Lapajne Vladimir, 47 let, prof. I. dr. real. gimn., Tržaška 7; Šibenik Jožef, 54 let, podvlakovodja drž. žel., Triglavska 4; Colarič Jožica, 41 let, zasebnica, Ljubljana; Scharlach Hedvika, 25 let, hči plač. natakurja, Mestni trg 3; Majcen Mirko, 31 let, sodni uradnik, Zuzemberg 145; Grampovnik Ivana, 65 let, zasebnica, Verd 27 pri Vrhniki.

1 Namesto cvetja na grob ge. Minke Megušar daruje Učiteljski odbor za soc. pomoč 100 lir Magda Sterletova, soproga kasasijskega sodnika v p. — Odbor se ji najlepše zahvaljuje.

1 Namesto venca na grob g. Slavka Delkina, viš. pošt. kontr., je bilo zbranih po g. Ostaniku 100 lir za Učiteljski odbor za soc. pomoč. Odbor se darovalcem toplo zahvaljuje.

1 Borec Kristusa Kralja imajo danes ob 5 seštanek tam, kjer zadnjič.

1 Seznam naknadnega posebnega dodatka za obrate po čl. 53 a zakona o neposrednih davkih, prav tako pa tudi seznam osnov davčnih zavezancev s Trate je razgrnjen do vstetega 20. t. m. med uradnimi urami v sobi vratarja v pritličju leve hiše mestnega magistrata.

1 Predavanje v novodobnih plinskih štedilnikih. V ponedeljek ob 16 bo predavala zastopnica milanske tvrdke »Triplex« o prednosti novodobnih plinskih štedilnikov in kuhalnikov v razstavnem prostoru Mestne pilnarne pri trimosjovu. O kvaliteti jedil, pripravljenih na plinu, se bodo gospodinjke same prepričale. Vsi, ki se zanimajo za pripravo jedil s plinom, ki je gotovo najcenejše kurilno sredstvo, vjudno vabljeno!

1 Tečaj za električno in avtogensko varjenje (popoldanski od 14 do 19) se bo pričel v torek, dne 18. novembra, v šolski varilnici tehniške srednje šole v Ljubljani in bo trajal 8 dni. Prijave sprejema do 17. novembra šolska uprava.

1 Knjižarna Kleinmayr Bamberg, Miklošičeva c. 16, dobavlja redno in hitro domače in inozemske knjige, časopise, muzikalije itd.

1 Pevski zbor Glasbene Matice: vaja moškega zbora v ponedeljek ob 7 doma, mešanega zbora v torek ob 6.30 v Operi in v četrtek doma. Odbor.

1 Rokodelski oder priredi danes ob 5 zabavni večer. Na sporedu je veseloigra: »Fest fante«, »Slavni dirigent«, »veseli kvartet«, »razbito ogledalo«, naša stara znanca »Tintek in Tonček« in drugo. Predpridaja od 10—12 in eno uro pred predstavo v pisarni Rokodelskega doma, Petrakova 12, I. nadst. Občinstvo opozarjamo, naj se predstave danes udeleži, ker se prihodnje nedelje ne bo ponavljala.

1 Nekatero posestno spremembo. V zemljiški knjigi je bilo v tem tednu zaznamovanih več kupnih pogodb. Nepremičnine so med drugim prodali: Ivan Čepon, posestnik v Babni gorici Alojziju Mrkunu, pasarskemu pomočniku v Ljubljani, stanujočemu v Pijavi gorici in njegovi soprogi ter njegovima dvema otrokoma nepremičnino vl. št. 832 k. o. Rudnik (hiša št. 15 v Babni gorici in vrt) za 19.000 lir. Ivana Dimnikova, posestnica v Ljubljani, Jarška cesta je prodala Stanku Grčarju, zasebniku v Ljubljani, Gasilska cesta št. 15 nepremičnino vl. št. 463 k. o. Brinje, obstoječo iz parcele št. 657-2 njiva v izmeri 1293 kv. m in na njej še ne dozidane hiše za 140.000 lir. Anton baron Codelli, graščak na Kodeljevem je prodal Pavlu Pogajevu, Ljubljana, Zadružna ulica št. 1, in Mihaeli Lesarjevi, Ljubljana, Zaloška cesta 85, vsakemu do polovice parcelo št. 179-52 k. o. Udmart v izmeri 686 kv. m za 15.200 lir. Kregar Karol, posestnik v Ljubljani, Medvedova ulica št. 8 je prodal Franu Kalčiču, trgovcu Ljubljana, Metelkova ul. 5 parcelo št. 64-3 k. o. Petersko predmestje II. del za 60.448.50 lir.

1 Rektor Anton Trost je naše gore list, ki je študiral poleg gimnazije v Ljubljani tudi klavir na šoli Glasbene Matice kot izredno nadarjen gojence, kar so v polni meri dokazali njegovi nastopi na javnih produkcijah šole Glasbene Matice. Klavirsko študije je dovršil na dunajski glasbeni akademiji ter se nato vrnil v Ljubljano kot učitelj Glasbene Matice. V tem času je tudi spremljal znanega violinista Zlatka Balokoviča na njegovih prvih umetniških turnejah po inozemstvu. Na teh Balokovičevih koncertih je nastopal tudi kot solist. Nato se je stalno naselil na Dunaju, kjer je bil zelo upoštevan pedagog in pianist s stalnimi umetniškimi nastopi. Zveze z domovino ni izgubil nikdar, stalno je prirejal koncerte v naših krajih, dokler se ni zopet vrnil leta 1940 v Ljubljano, ko je bil imenovan rednim profesorjem in prvim rektorjem naše Glasbene akademije. Pianist Anton Trost je velik umetnik klavirske igre z izredno bogatim sporedom. Njegova tehnika je na višku, prav tako pa tudi njegova izrazna zmožnost, ki nam podaja dela najrazličnejših avtorjev v dovršeni interpretaciji. To bo dokazal tudi na svojem koncertu, ki bo julji v ponedeljek, dne 10. novembra ob pol 7 zvečer v veliki filharmonični dvorani.

Gledališče

Drama: Nedelja, 9. nov.: »Nocoj bomo improvizirali«. Izven. Globoko znizane cene. Začetek ob 17.30. — Ponedeljek: Zaprt. — Torek, 11.: »Hamlet«. Red. Torek. Začetek ob 17.

Opera: Nedelja, 9. nov.: »Princeska in zmaje«. Mladinska predstava. Globoko znizane cene. Začetek ob 10. — »Netopir«. Izven. Znizane cene. Začetek ob 17. — Ponedeljek: Zaprt. — Torek: Zaprt.

Radio Ljubljana

Nedelja, 9. novembra: 8 Napoved časa, radijska poročila v slovenščini. — 8.15 Radijska poročila. — 8.30 Organistični koncert, prenos iz bazilike Carmine Maggiore iz Napolija. — 11 Prenos pete maše iz bazilike Carmine Maggiore v Napoliju. — 12 Branje in razlaga evangelija v italijanski (F. G. Marino). — 12.15 Branje in razlaga evangelija v slovenščini (p. G. Sekovanič). — 12.35 Koncert klasičnega tria. 13 Napoved časa. Radijska poročila. — 13.15 Vojno poročilo Glavne Stana Oboroženih Sil v slovenščini. — 13.17 Na sejmju pesmi, orkester pod vodstvom Angelinija. — 14 Radijska poročila. — 14.15 Orkester EIARja pod vodstvom D. M. Šijanica. — 14.45 Radijska poročila v slovenščini. — 17.15 Pahor Robert: Varnost živiliških surovin v gospodarstvu. Predavanje v slovenščini. — 17.35 Koncert kvarteta Jožek. — 19.30 Radijska poročila v slovenščini. 19.45 Pisana glasba. — 20 Napoved časa. Radijska poročila. — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovenščini. — 20.35 Simfonični in vokalni koncert pod vodstvom Vittoria Gniha. 21.15 Pogovor v slovenščini. — 21.25 Blesčeca

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih pa ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Film v naravnih barvah
Pustolovščina lady X
Silajna komedija romant. pustolovščina — Film aneja, zabave in razvedrila
Marie Oberon, Laurence Olivier
KINO UNION — TEL. 22-21

Dva največja umetnika filmskega platna
CONCHITA MONTENEGRO in AMADEO NAZARI v odlični moderni vesoljigr
Mož iz romana
KINO MATICA — TEL. 22-41

Začevna filmska komedija
Paradiž v dvoje
Glasba, petje, balet in razkošno revije.
PATRICIA ELLIS, JACK HULBERT
KINO SLOGA — TEL. 27-30

Pesem večih mladih dni, prve ljubezni in studenčevskih nujstov
Zbogom, mlada leta
Maria D. B. A. Adriano Elmordi
Najboljša filmska vesoljogr sezona
Boris Karloff v talinstvenem filmu
Dih smrti
Predstave: vsak delavnik od 18 do 20.30
ob nedeljah in 14.30 in 17.15
KINO KODELJEVO tel. 41-64

glasba pod vodstvom Arlandija. — 21.55 Pihalni orkester pod vodstvom Storačija. — 22.25 Pisana glasba pod vodstvom Prata. — 22.45 Radijska poročila.

Ponedeljek, 10. novembra: 7.30 Radijska poročila v slovenščini. — 7.45 Slovenska glasba. Vmes ob 8 napoved časa. — 8.15 Radijska poročila. — 12.15 Sekstet Jandoli. — 12.35 Koncert pianista Marjana Lipovška. — 13 Napoved časa. Radijska poročila. — 13.15 Vojno poročilo Glavne Stana Oboroženih Sil v slovenščini. 13.17 Filmska glasba. orkester pod vodstvom Angelinija. — 14 Radijska poročila. — 14.15 Orkester EIARja pod vodstvom D. M. Šijanica. 14.45 Radijska poročila v slovenščini. — 17.15 Koncert komornega ljubljanskega tria. — 19 »Parliamo l'italiano«, prof. dr. Stanko Leben. — 19.30 Radijska poročila v slovenščini. — 19.45 Operetna glasba. — 20 Napoved časa. Radijska poročila. — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovenščini. — 20.30 Simfonično-vokalni koncert pod vodstvom Berettonija. — 21.40 Rabagliati poje. — 22 Orkester EIARja pod vodstvom D. M. Šijanica. — 22.45 Radijska poročila.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič, Tržaška c. 48; v ponedeljek: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočevar, Celovška c. 62; mr. Gartus, Moste, Zaloška c. 47.

Poizvedovanja

Izgubljena je bila pred mesecem dni damska ročna torbica z dokumenti. Pošten najditelj se prosi, da jo odda proti nagradi v uradništvu »Slovenec«.

Pred nekaj tedni je zgubila ali kje pozabila deklica temnoplas. dežnik z rumeno borduro. Pošten najditelj naj ga odda proti primerni nagradi na uršulinski notranji poti ali Zaloška 24. Najdena je bila moška zapetna ura dne 21. oktobra. Dobi se pri Matiji Germ, Glince, Gostilniška ulica 17.

Iz Spodnje Stajerske

409 jezikovnih nemških tečajev je Stajerska domovinska zveza priredila samo v celjskem okrožju. Teh tečajev se je baje udeleževalo 17.000 ljudi, kakor poročajo nemški listi. Ti v uvodu k temu poročilu tako le pravijo: »Za sodelovanje pri prenovitvi domovine je poleg stalnega članstva Stajerske domovinske zveze ter poleg aktivnega dela treba znati tudi nemško v govoru in pisavi, se ljudje vedno bolj prilagajajo k jezikovnim tečajem.«

Prijet tihotapec. V Mariboru so prijeli možaka, ki je že več mesecev protipostavno trčil z medom, malinovcem in drugimi živilji, pri čemer je za svoje blago zahteval ceno, ki so znatno višje kakor oblastno dovoljene.

V Dravi je utonil pomožni tesar Tomaž Freidel, ki se je ponoči iz Dravograda hotel v dolnu prepeljati čez Dravo domov. Čoln pa se je prevrnil in Freidel je utonil.

Iz Srbije

Nov ravnatelj belgrajske opere. Za vršilca dolžnosti ravnatelja belgrajske opere je bil imenovan skladatelj Svetomir Nastasijević.

Velika tatvina v srbski biblioteki. V srbski biblioteki je bilo ukradenih mnogo dragocenih starih rokopisov. Ukradel jih je neki dnevninar, ki je bil uslužben v biblioteki. Dostoj ga policija še ni mogla prijeti. Da bodo točno ugotovili, kaj vse je bilo ukradeno, bodo morali v najkrajšem času pregledati nad 30.000 knjig in rokopisov.

Uradno sporočilo merodajnih oblasti. Vsi srbski listi, tako n. pr. tudi »Novo Vreme« z dne 6. novembra t. l. so objavili naslednje uradno sporočilo: Iz merodajnega mesta se sporoča: Na temelju določenih vesti, s katerimi je ugotovljena zveza volanih belgrajskih masonov in drugih plačancev iz Belgrada z odmetniki, je bilo odrejeno, da bodo zaprli kot talca veliko število oseb iz Belgrada. V prvi vrsti gre za predstavnike politične korupcije, katerih splošno zadržanje nosi del odgovornosti za nesrečo srbskega naroda. Oni s svojimi življenji jamčijo za varnost v srbskem prostoru. Njihova aretacija dokazuje, da z ukazanimi odredbami ni prizadet samo kmet in delavec, ki se je pridružil upornikom, temveč v prvi vrsti nasovatelji tega zločinškega sistema in njihovi politični prijatelji.

Stroga kazen za pljuvanje po ulicah. Oblasti opozarjajo Belgrajčane, naj ne pljuvajo po ulicah. Mesto nima na razpolago cele vojske čistilev in pometačev, kakor poprej. Zato bo vsak, ki ga bodo zalotili, da bo pljuval na ulici, strogo kaznovan.

Nov voditelj ruskih emigrantov v Srbiji. Na vodstvo ruskih emigrantov v Srbiji je prišel Vladimir Krajer, ki je v Srbiji že 20 let kot ruski emigrant in je bil profesor na trgovski akademiji v Nislu.

Drva prihajajo. Dne 6. novembra so začela prihajati drva v Belgrad. Prebivalstvo je takoj navallilo na zaloge, tako da so morale oblasti določiti red za razdeljevanje.

Sanacija bankarstva. Ministrski svet je izdal novo uredbo o ureditvi poslovanja bank in banilnic; s to uredbo so ustvarjeni pogoji za sanacijo srbskega bankarstva.

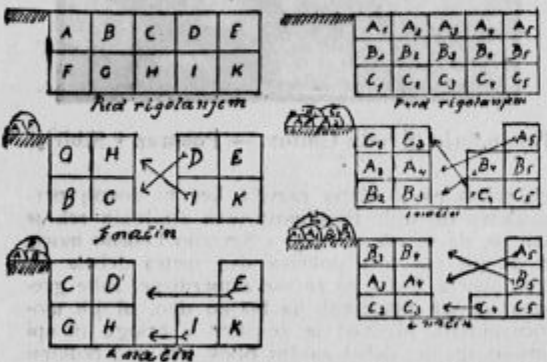
ZA DRUŽINO IN MLADINO

Pozna jesen na vrtu

V sedanjih vojnih časih se najbolj učimo spoznavati pravo vrednost vrta. Marsikdo bi lansko jesen obdelal svoj vrtiček vse popolneje in intenzivneje, da bi tako letos užival iz vrta izdatno pomoč pri prehranjevanju družine. Mnogi so šele sedaj začeli prav ceniti ekubo obdelanega vrta, ki je potreben predvsem meščanskim in delavskim slojem.

Skoraj gotovo je, da bomo prihodnje leto še bolj navezani sami na sebe, zato je prav, da že jeseni skrbno premislimo, kako bi domači vrt čim bolj izkoristili, popolneje uredili in obdelali. Tako nam ne bo treba s tako ekubo gledati v bodočnost.

Pomislimo samo, koliko so v tem pogledu napredovali razni kraji v Italiji. Obdelani so vsi parki, javni nasadi, državni in zasebni vrtovi —

z eno besedo — vsako pod zemljo se skrbno obdelati in zasaditi z različnimi vrtnimi in poljskimi sadeži. Pa mi? Pri nas najdemo še vedno zanemarjene in neobdelane vrtove in prazne parcele.

Ce hočemo iz vrta pridobiti čimveč polnovredne površine, moramo zemljo temeljito obdelati. Obdelovanje se vrši na več načinov. Tako prst rahljamo, lopatimo ali prekopavamo, drobimo in rigolamo ali globoko kopljemo. Ker rigolamo vedno v jeseni, zato se hočemo pomeniti najprej o tem.

Rigolanje lahko izvršimo na 3 načine: 1. d. spravimo mrtvo zemljo na površje, živo, rodno zemljo pa v primerno globino. To rigolanje izpolnjujemo največkrat v vinogradih, v vrtu pa le tam, kjer je vrhnja plast zemlje že zelo oslabela, globinska prst pa je zdrava in polna hranilnih snovi. Prvo leto sadimo na tako rigolano zemljo le one rastline, ki ne potrebujejo tako veliko hranilnih snovi. Šele čez nekaj časa postane prst pod vplivom zraka, sonca in mikroorganizmov sposobna, da lahko v zadostni množini prehrani vse vrtno rastline.

Drugi način rigolanja je, da zemeljske plasti mešamo, to se pravi, da pride na površino pol mrtve ali globinske zemlje in pol žive ali vrhnje zemlje. To rigolanje je najobčajnejše po vrtovih, ki morajo biti stalno zasajeni. Tako globoko prekopavanje izpeljujemo vsaka tri leta, medtem ko po prvem načinu zadostuje rigolanje vsakih šest let. Po drugem načinu prerigolana zemlja je sposobna že spomladi dovolj prehraniti vse rastline.

Tretji način rigolanja pa izpeljemo v vrtu le tedaj, kadar je zemlja na površini popolnoma nerabna, v globini pa najdemo še dobro prst. Na isti način rigolamo tudi v sadovnjakih in pri onih vrtnih kulturah, kjer sejejo koreninice rastlin preko pol metra v zemljo.

Kadar rigolamo, navadno vrt tudi gnojimo. Tu uporabljamo le dober hlevski gnoj, ki pa mora biti star in preležan, ali pa kompost, odnosno li-

stovko. Če zemlji primanjkuje peska ali apna, imamo pri rigolanju najlepšo priliko, da ju v primer- ni količini dodamo. Sploh moramo pri rigolanju skrbeti, da zemljo v vsakem pogledu čim boljšamo, to se pravi, da ji ponudimo vse one snovi ali sestavine, ki jim manjkajo. V dobro rigolani zemlji se radi rahlosti, sonca, vode, zmrazali in mikroorganizmov pretvorijo v hranilne snovi vse, drugače mrtve sestavine. V taki zemlji bujno uspevajo vse vrtno rastline, ker je topla, rahla in zdrava.

Vsa tega izmed teh načinov rigolanja izvršimo na drug način. Po prvem načinu, ki nam ga kaže slika 1., rigolamo tako, da ves prostor, ki ga mi- slimo obdelati, razdelimo na primerne oddelke. Najprej izmečemo iz prvega oddelka vso zemljo, mrtvo kakor živo, na dva kupa. Iz naslednjega oddelka (II.) izmečemo na prvi, že izpraznjeni prostor najprej vrhnjo plast in nato še globinsko zemljo. V drugi oddelki pride zemlja iz tretjega itd. Zadnji, šesti oddelki, napolnimo z zemljo prvega oddelka. Med posamezne plasti zrigolane zemlje polagamo v posebni smeri gnoj ali kom- post.

Drugi, najobčajnejši način pa izvedemo prav tako, le da tu obe plasti med seboj pomešamo. Lahko pa tudi spodnjo plast samo prerahljamo, vrtno rodovitno prst pa obrnemo na njej, kot nam kaže slika.

Tretji način rigolanja izvršimo tako, da raz- delimo celo parcelo na tri enako dolge grede, ki jih med seboj še predelimo. Pri tem rigolanju, ki seže 75 cm globoko v zemljo, obrnemo zadnjo plast zemlje na mestu, nanjo pride živa zemlja, nato druga plast. Lahko pa tudi prst preobrnemo tako, da pride v globino rodna zemlja, nato sred- nja plast, na vrh pa damo globinsko prst. Ta zad- nji način rigolanja skoraj nikjer ne uporabljamo, ker pride živa prst le pregloboko v zemljo.

Na prerigolan svet posadimo prvo leto različ- ne kapusnice, drugo leto korenaste rastline in so- lato, in šele tretje leto ostalo površino. Ime »ri- golanje« pride od francoske besede »la rigole«, kar bi se po naši reči »jarek«. Prave slovenske besede za rigolanje mi še nimamo, beseda »preko- pavanje« pa nam služi za splošno obdelavo vrta.

Ne živaj, hči, obleke si še bele ...

(Narodni baladni motiv.)

Mati:

»Ne živaj, hči, obleke si še bele, čemu pomerjaš prstan, pajčolan, ne bo še svahte tvoje zdaj vesele, saj ženin tvoj leži hudo bolan.«

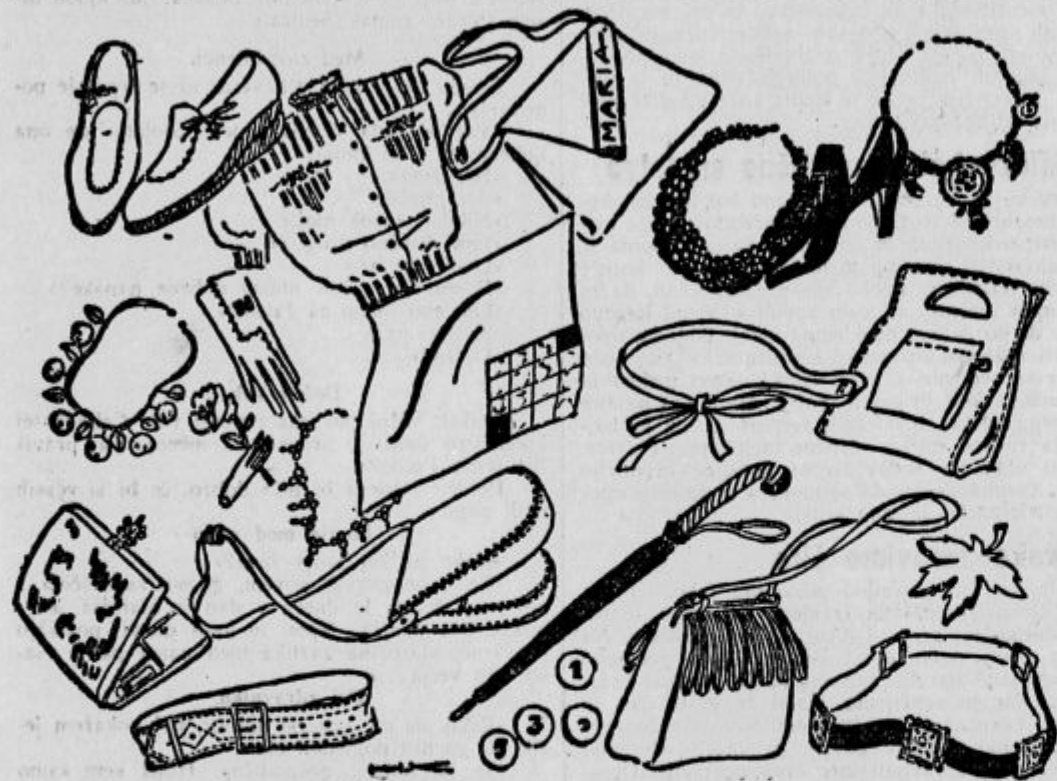
Hči:

»Ni več bolan moj mladi ženin zvesti, mi danes pismo drobno je poslal: »Prišel bi k tebi, ljubljeni nevesti, po sem, oh, glej, za vekomaj zaspal.«

Zato te, draga, v pismu drobno prosim, ne jokaj, vzemi prstan, pajčolan, in pridli, v srcu zvesto te še nosim, hudo je v črnem grobu, ker sem sam.«

»Prisegla sva oba čez smrt zvestobo, zato si, mati živiati hitim, ob stran že legla rada bi njegovo, da se, čeprav z umrlim, poročim ...«

(Mirko Sušteršič.)

Moderne drobnarije

Znano je, da pri ženski ni toliko »obleka, ki dela človeka«, ampak so zanjo bolj pomembne tak- šnele drobnarije, kot jih vidiš za zgled na tejli risbi.

Na levi spodaj je, na primer, lep popoldanski

pas iz usnja. Dalje vidiš praktično torbico za čez dan z jermenikom. Dežnik, ki ima zdaj daljšo pa- lico, ima ročaj ovit z vrstico. Še dalje vidiš razne okraske, pentlje, rokavice, obeske, čevlje in več vrst torbic, kakršne so letos moderne.

KUHA

Makaroni z jabolki brez masti. Makarone po- parim s krompom, dobro operem v mrzli vodi, pri- stavim z osoljenim krompom in samo na pol sku- ham. Kisla jabolka olupim in razrežem na listke. Kozico prav malo namažem z mastjo in devam vanjo menjaje makarone z jabolki. Spodnja plast naj bodo makarone. Po njih nakladam tanko plast jabol- kol. Te potreseš prav malo s sladkorjem in ci- metom. (To dvojce tudi lahko izostane). Na jabolka naložim zopet makarone. Vrhnja plast naj bodo makaroni. Kozico postavim v pečico in pečem pol ure. Makarone serviram kot samostojno jed.

Krompirjevi kosi. Krompir olupim, razrežem na kose in skuham do mehkega. Krompir zalijem le toliko, da voda krompir komaj pokriva. Obilica vode odvzame krompirju preveč redilnih snovi.

Znak modernega časa

Neka gospa pride v vagon in vpraša z

ogorčenim glasom:

»Kaj je tukaj dovoljeno kaditi?«

»Če drugi gospodje nimajo nič proti te- mu — kar izvolite — zaradi mene lahko ka- dite, kolikor hočete.« li odgovori starejši go- spod in se ji poredno muza.

Prepir v sadovnjaku

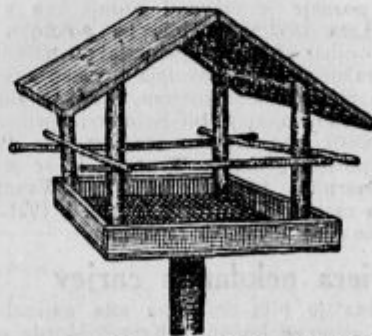
Gole veje sadnega drevja se pripogibajo pod težo snega. Iz dimnikov vaških hiš se dvigajo evin- čeno-sivi stebri dima visoko v nebo. Vsenaokrog je tišina. Vse se je poskrilo v notranjost. Le kaka posamezna sinica stopiclja krog hišnega praga, a jata vrabcev se spreletava zdaj na ta, zdaj na oni plot. V vihravem živzavu se pogovarjajo, kam da pojdejo, kje da so in kako jim je. Živeža je zmanj- kalo, suhih zrnec je malo, in še to, kar jih je, je pod streho. Rezka burja pa piha in reže ko klima noža. Mraz je hujši in hujši. V drevju je začelo pokati.

To je prevzelo tudi otroke. Spomnijo se, kaj se pravi biti v zimskem mrazu brez hrane in strehe. In sklenili so, da bodo ubogim pticam pomagali po svojih močeh. Pri pouku ročnega dela so napravili namesto igrače — ptičjo hišico. Vanjo so natresli krušnih drobtin in so jo zvečer postavili in pribili na najvišjo jablano v sadovnjaku poleg hiše.

Zjutraj so vsi zadovoljni s svojim delom po- gledali skozi okno iz svoje tople hiše, katera ptička bo prva priletela v novo hišico. Toda vse jutro je bila hišica prazna in od nikoder ni bilo nobene ptičke vanjo.

A čim sta dve sinici prilezli iz skrivališča na dan, sta prvi zapazili, da je nekaj novega v nji- hovi okolici.

»Čink, čink, čirrr...! Kaj pa je zdaj to!?« je prva začivala in od daleč obletavala hišico. »Z veje je odstranjen sneg, a na njej je nekaj čudo-

vitega! Po sadovnjaku so videli sledovi človeških nog. Le odkod so se vzeli baš v naš sadovnjak? Le zakaj so vdrl ljudje prav k nam? Ali ni mogel tega nihče preprečiti?« se je čudila.

»Čink, čivit!« je druga posegla v besedo. »Ta čudovita reč ni žival! Ali ne vidiš, da se ne nič ne giblje? Moč! To so ljudje semkaj postavili.«

»Kako pa ti veš, da ta reč ni živa? Mogoče se samo ponareja in se tako dela, dokler se ji ne bova približali! A tega pač ne bova storili.«

»Veš, kaj?« pravi spet prva, »zdaj sem se pa spomnila! To je past! Meni je moja babica pripo- vedovala, da brezsrčni otroci nastavljajo pasti, da nas lahko polovijo. Otroci so zdajle kje skriti in čakajo, da bova šli v past in naju bodo nato ujeli ...«

»Uf, kako sta vedve zabiti!« se je vmešal v po- govor neki razboriti, pisani lišček, ki se je prav- kar usedel na sosednji grm. »Le kakšna past neki! To se je dogajalo časih, ko še ti malopridni in ne- spametni otroci niso vedeli, da smo ptičji ljudem koristni. Zdaj nam pa časih še pomagajo in nam narejajo hišice in nas krmijo. In tole je prav zares taka hišica in je v njej tudi nekaj živeža. Torej — ko sta jo vedve prvi zagledali — ali gresta noter? Ali pa pojdem jaz in jo zavzamem za svojo dru- žinico?«

»Jej, kako si neumen!« sta vzkliknili sinici. »Le kakšna hišica naj bi bila to! Medve ze ne greva vanjo, ti pa — tvoja glava, tvoj svet!«

Sinica ni še prav dokončala stavka, ko je pri- frčal vrabec in se vsedel vprav na deščico pred vhodom v hišico.

»Živ, žav, živil! Jej kakšna lepa hišica je to!« je veselo začival.

»Nisem se nadejal, da bom za mojo družinico našel takšno lepo stanovanje! Saj sem se v posled- njih dneh zadosti nagradil in izmučil zaradi pre- hrane! Zdaj bom pa užival in si vsega privoščil,« je dodal in začel stopicati v hišico.

»Oho, to pa ne bo kar takele!« je kriknil li- šček. »Ta hišica ni pripravljena za vas, vrabec! Le kdo bi vas mogel naseliti po hišicah, ko vas je kar na tisoče! Vi ste krepki in vas je veliko, pa si lah- ko najdete živeža povsod — v kašči, na skednju, na mrvli. To je za nas, za bolj slabotne ptičke! Kar se tiče te hišice, pa jo imata pravico zavzeti ti dve prezebli sinici, ki sta jo tudi najprej zagledali!«

»Seveda, seveda!« sta se zdaj odzvali sinici in prifrčali k hišici. »Medve sva bili prvi!«

»Ze verjamem,« je odvrnil vrabec. »Vendar se jaz ne umaknem! Imam sedem otročičev in bo še zame premalo,« to reki je zlezel v hišico.

»Joj, kako sem vesel,« je vzkliknil vrabec, na- gnivši se iz hišice z drobtino v kljuno. »Ali ti je bilo živeža tu notri! Kaj takega pa res nisem pri- čakoval. Tisti, ki je to hišico pripravil, je pa res velik prijatelj ptičev. Zasluži, da mu ta sadovnjak spomladi očistimo prav do poslednje gosenice. Ta- ko je! To bomo tudi storili!«

»Nikar ne trapaj — pa brž pojdi, odkoder si prišel, da se bova medve naselili,« sta srdito in raz- burjeno kričali sinici na vrabca in pridružilo se je njima še nekaj drugih njunih vrstnic. »Alo, ven, razbojnik, sicer boš revež! Če ti vsaka od nas iz- puli po eno pero, te ne bo prav nič ostalo! Zadosti je, da si si napolnil svoj želodec! Ajdi v slamo, dokler si še živ!«

»Živ, živ, žavl!« je odvrnil vrabec z gromkim glasom. »Ali me hočete nasilno spraviti ven. Ali menite, da sem jaz sam? Živ, živ!« je spet razjar- jeno zavpil. Na ta poziv je priletela vsa njegova družina.

»Cir, čink, čivit!« so se jezile sinice na vrabca.

»Me smo bile prve!«

»Živ, žavl!« so odgovorili naščuvani vrabci. »Če ste bile prve tukaj, zakaj pa niste hišice za- sedle, strahopetnice! Brez dvoma ste se bale, da vas ne bi kaj ugriznili? Zdaj pa kar »hišo sem!« Saj nismo neumni!«

Zdaj se je vmešal v prepir še lišček, da bi jih pomiril in rešil spor na lep način. A vse je bilo zaman. Med sivimi vrabci in modrimi sinicami se je razvil še hujši prepir. Nastala je huda vojska. V tem hipu, ko se ni pomirila nobena plat, je pri- letela sraka.

»Krek, krek,« je kriknila in se je usedla na bližnjo vejo.

Na ta glas so se vrabci na mah poskrili v novo hišico, a lišček in sinice so šinili proč ko blisk.

Nato je bilo v sadovnjaku spet vse tiho in sne- žinke so se začele polagoma usipati izpod neba.

Mišek in Netopir

Lisjak je jahal spredaj in ni tega nič zapazil. Anželj pa je začutil, kako ga v temi nekaj grabi in je ves moker od strahu spodbodel konja.

Mišek se ni prav nič obotavljal, brž je zlezel z drevesa in se vrnil k Strelji, ki ga je mirno in potrpežljivo čakala med grmičjem.

Mišek je bil ves navdušen.

»Zdaj sem zadovoljen, da imam vsaj orožje! Človek brez orožja v mojem primeru še piškavega oreha ni vreden!«

Tudi Strela je bila zadovoljna, ko jo je Mišek rešil mučnega zdenja na tleh.

Malo zatem je Lisjak zapazil prazno torbico v pasu načelnika.

»Kaj pa ste storili s svojim samokresom go- spod načelnik,« ga je vprašal.

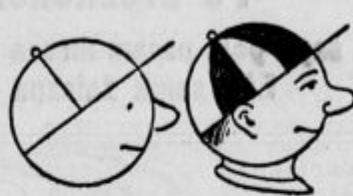
»O, za sto vragov,« je ves prestrašen zavpil Anželj. »Ta Netopir je pa cel čarovnik! Uničen sem! Kar domov se moram vrniti!«

Pokimal je z glavo svojim možem in je ko kak Indijanec zdrevil v noč.

Mišek je bil primoran prebiti noč pod milim nebom, zunaj v samotnih gorah, ves zapuščen, le Strela mu je delala družbo.

»Strela, ljuba moja prijateljica,« je dejal, »veš, ves čas mi le to noče v glavo, da sta Netopir in gospod Lisjak ena in ista oseba. Dobro se nama bo treba postaviti, da še naju ne bodo imeli za raz- bojnika.«

Konjiček je globoko zavzdihnil.

Za mlade risarje.

MEMENTO

(V album).

Ko karneval, moja bralka, boš gledala kdaj, kako ves znoel čez trg promenira, ne zabi nikar, oh ne zabi tedaj, da v bolnici mnogo jih — mnogo umira!

Ko stopala ljubka v soban boš sijaj, kjer godba k veselumu plesu svira, ozri se! — in slišala bodeš sirote jecaj, ko solze grenké na kamnu požira.

Ko v smehljaju oči ti ljubezen izdà se in milo kot sončni pramen zasveti, vedi tedaj! — da ubogim ljubav ne smehlja se, da z enim draguljem od vseh, kar jih krasi lasé, umirajočega smrti bi mogla oleti.

(Po Lorenzu Stecchetti — I. L.)

Z eno potezo.

Otrok izprašuje...

»Oče, ali je morje deset metrov globoko?«

»Ne vem!«

»Ali je luna zares iz sira?«

»Ne vem, ne vem...«

»Ali tudi ljudožrci dajajo znamke na svo- ja pisma?«

»Ne vem, no, tak da že enkrat...«

»Pa očka, kako potem, da si profesor po- stal?«

A.: Kadarkoli bi moral srečati koga, ki sem mu dolžan, grem brž na drugo stran ceste.

B.: »Ali se ne utrušiš, ko moraš tolikokrat švigati zdaj tja, zdaj sem čez cesto?«

Krim, obljubljena dežela mnogih narodov

Gospodarji se menjujejo — Krim pomeni trdnjavo — Med pusto stepo in nebeško lepimi kraji

Po predoru ekoci sovjetske obrambne postojanke na Perokopski ožini so stopile nemške čete na tla, ki so bila v zgodovini že neshetokrat prepojena s krvjo. Za malokateri kos zemlje so ne narodi v zgodovini toliko borili, kakor za Krim. Skiti, Taurijci, Grki, Rimljani, Vzhodni Goti, Huni, Mongoli, Tataři, Turki in Rusi so bili že gospodarji polotoka med Crnim in Azovskim morjem, ki ga loči od Kavkaza le pet kilometrov širok morski preliv. Na Krim so se večkrat umaknili na ruskih stopah zastala plemena, ki so jih odrinili navali novih hord iz vzhoda. Gorovje Jajla je na severu naravni branik polotoka, dočim je južni del izpostavljen napadom iz morja. Ze v šestem stoletju so ustanovili Grki na Krimu, ki so ga imenovali po verjetno in Kavkaza priseljenih Taurijskih Herzonez, nekaj kolonij. Najznamenitejši sta bili Theodorizija, današnja Feodozija in Pantikapeon, današnji Kerč, ki sta bili takrat cvetoči trgovski mesti v daljni deželi Taurijcev. Kdo ne pozna pripovedke o Ifigeniji iz Tavrov, svečeniči v Artemidinem templju, zastopnice grške kulture v deželi barbarov?

Okrog leta 480 pred Kristusom je nastalo na obeh straneh krimskega Bospora veliko cesarstvo, ki je doseglo višek za vladavine Mitridata, pozneje pa so si ga podvrgli Rimljani (47. pr. Kr.). Med preseljevanjem narodov iz vzhoda na Krim hunska imela hunska plemena in pa Vzhodni Goti. Nekaj razkropljenih gotskih plemen, ki so po odhodu Gotov na zahod ostala na Krimu, je ohranilo svoj narodni značaj in jezik do srednjega veka. Najprej so imeli lastne poglavarje, v četrtem stoletju pa so jih podjarmili Huni. Cesarjev carigradski poslanik Bubesca je nabral na Krimu okoli 560 gotskih besed, edini ostanek, ki je ohranjen od krimskih Gotov. Se danes pa so ohranjene ruševine gotskega mesta Mangupkale, ljudstvo samo pa se je stopilo z Grki, Tataři in Genovljani.

Torišče neprestanih vojsk

V sedmem stoletju po Kristusu so pridrli na krimeki polotok Kozari, zanimiv narod turškega porekla, ki je sprejel judovsko vero in je imel svojo državo v severnem Kavkazu. V okolici izumrlega mesta Cufut-Kale so se menda do danes ohranili potomci Kozarov v današnjih Karaimcih. Tudi Karaimci so Mojzeove vere, ne priznavajo pa talmuda in si v tem pogledu nasprotujejo z ostalimi Judi. Leta 1016. je bizantinski cesar Basileos II. uničil cesarstvo Kozarov. Toda že nekaj stoletij pozneje so vdrli na Krim divja stepska plemena s severa. Trdno cesarstvo so ustanovili na Krimu potem šele Tataři v 13. stoletju. Oni so dali Krimu tudi sedanje ime: Krim pomeni v tatarskem trdnjavo. Dočim so obvladovali Tataři višje predele, so se na jugu ob obali zasedrali Genovljani in so tam ustanovili več trgovskih naselbin. Najbogatejše mesto na Crnem morju je bilo pod Genovljani mesto Kaffa (Feodozija). Tatareki Krim je spadal do leta 1441 h kraljestvu Zlate horde, potem je bil nekaj časa samostojni kanat, dokler ga ni leta 1475. zavojeval sultan Mohamed II. in spravil pod turško nadoblast. Pod Petrom Velikim so začeli Rusi napadati Krim, ki so

mu morali Turki l. 1774. priznati samostojnost. Što let pozneje je odstopil zadnji kan v korist Rusom. Leta 1854/55 je bila na polotoku znana krimska vojna, ki naj bi prinesla po načelih Turkom sovražne politike Nikolaja I. rusko zaščito romunskim podonavskim knezom, Srbiji in Bolgariji. Med svetovno vojno je bil Krim od aprila do novembra 1918. pod nemško zasedbo, leta 1920. pa glavno oporišče generala Wrangla, ki se je upiral revolucionarnim boljševikom. Po Wranglovem umiku so zasedle Krim rdeče čete in l. 1921. je postal samostojna sovjetska republika.

Riviera nekdanjih carjev

Kakšna je bila privlačna sila najrazličnejših narodov, ki so se borili za Krim? Morda njegova rodovitnost? Nikakor ne. Ves severni del pokriva južna ruska stepa, široka in pusta, suha in izžgana poleti, brez posebne koristi pozimi. Tri četrtine polotoka zavzema taka stepa, tako da se polotok v teh predelih prav nič ne loči od ostale ruske stepe. Najbolj privlačen je bil polotok zato, ker je bilo lahko braniti dohod na Krim, ki ga tvori tesna ožina Perekopa. Gorovje Jajla kakor mogočna stena ščiti pred severnimi vetrovi južno obalo polotoka, ki ima zato milo subtropsko podnebje, krasno rastlinstvo in prijetna kopališča ter letovišča. Ta nebeško lepa pokrajina z mnogoterimi pestrostmi in slikovitostmi, s starimi gradovi, razvalinami iz davne preteklosti, tatarskimi mošejami, vinetimi goricami in olivnimi nasadi je bila v caristični dobi najljubše letno bivališče ruskih carjev.

Tudi slika krimskega prebivalstva je pestra. Od 714.000 prebivalcev je 300.000 Rusov, 180.000 Tatarov, 70.000 Ukrajincev, 40.000 Judov, ostalo pa so Grki, Bolgari in ostanki starih plemen, ki so živela njega dni v teh krajih. Po večini so poljedelci. Kajti tudi na severni stepi je plug polagoma odstranil suho travo. V prvi vrsti pridelujejo pšenico, potem koruzo in ječmen. V dolinah med bregov in južnem delu polotoka so sadovnjaki, vinogradi in tobačni nasadi. Na zemeljskih zakladih Krim ni bogat. Pri Simferopolu je nekaj rjavega premoga, pri Asfaltu na polotoku Kerč je nekaj nafte, soli, manganove rude in mineralnih vrelcev. Na Krimu izdelujejo tudi cement. Industrija je slabo razvita. Večinoma predelujejo poljedelske proizvode.

Po brezkončnih planjavah Sibirije

Ostra sapa poje pesem mraza in ledu - Bajno, pa neizkoriščeno bogastvo. Ena sama železna cesta od Urala do Vladivostoka

Pravijo, da se sovjetske armade, če bile v Evropi premagane, lahko umaknejo v Sibirijo. Toda, kaj Sibirija? Kaj skriva v sebi ta dežela, ob katere imeni nas spreleti mraz, če ga elišimo?

Na zemljevidu nam predstavlja Sibirija velikanstvo zemeljske površine, ki pokriva celotno azijsko celino na severu. V resnici je Sibirija na severu dolga, strašno dolga, mrtva obala brez pristanišč, ki je pokriva divja polarna tundra. Na jugu je neskončna, nepregledna tajga, deviški pragozd, velikanstvo barje, močvirje, večje, kakor mnogoter evropska država, mestoma ograjena z gorskimi verigami, ki se ti zide na zemljevidu brezpomembne, v resnici pa le malo zaostajajo za Alpami. In skoraj nikjer ne vidiš živega človeka... Le ob obronkih step, ki se vlečejo na jugu 8000 kilometrov daleč od Urala do reke Amur so posebno na zahodnem delu gosteje človeške naselbine. Ta del je rodovit in Uralu in CeljabinSKU (2000 kilometrov); tu je osredotočeno sibirsko poljedelstvo, tu je tudi glavno sibirsko mesto Novosibirsk, ki ima nekaj nad pol milijona prebivalcev. Od tu izvažajo v evropsko Sovjetsko Rusijo pšeno in sladkor, v teh pokrajinah so že za časa

carjev gojili krasne ovce. V južni Sibiriji so živeli nekoč imoviti, zdravi, krepki kmetje, ljubitelji svobode, vztrajni potomci »političnih zločincev«, t. j. ljudi, ki so morali daleč od doma trpeti pregnanstvo zaradi svojega političnega prepričanja. Ob izbruhu komunistične revolucije so jih proglasili za kulake in njihove kmetije likvidirali. Danes so tam kolektivizirane kmetije namesto prejšnjih svobodnih kmetij, prejšnji lastniki pa poljedelski delavci, v kolikor so še ostali. Po uvedbi kolhozov je bil pridelek na sicer rodovitni južnosibirski zemlji slab, pozneje pa se je izboljšal, vendar pa pravijo, da v Sibiriji nikakor ne morejo pridelati toliko, da bi bilo dovolj za prehrano prebivalstva in še armade, ki bi se eventualno umaknili za Ural.

En prebivalec na četverni kilometer

Sibirska pokrajina je velikanstvo, da, neskončna. Meri 14 milijonov četvernih kilometrov, ima pa 19 milijonov prebivalcev, na en četverni kilometer pride torej 1,4 prebivalcev. Sibirija je ocean gozdov in močvirij. Sibirija je res pravi ocean, v njem se

vrsti od vzhoda proti zahodu veriga obljudenih otokov, poseljenih z ljudmi. Deloma po teh »otokih«, deloma pa med njimi so raztreseni tisti pravilni zakladi, o katerih smo tolikokrat elišali in brali. Res je, veliki so, toda niso takšni, kakršne potrebuje vojna industrija. Sibirija je bogata na zlato, Sovjeti pa v vojni potrebujejo tanke, topove, letala...

Sibirija ima mnogo premoga. Bogat je Kuznecki revir, kjer premagovo rudo na veliko izkoriščajo. Zeleza pa ni v tej pokrajini. Najbližja ležišča železne rude, ki bi prišla v poštev, so preznatna. Zeleza je mnogo na Uralu, do tja pa je iz Kuzneckih revirjev (Stalinska) 2000 kilometrov daleč. Ena sama proga vodi preko neznanske planjave, ki pa služi za celotno Sibirijo zlasti za prevoz premoga. To je približno tako, kakor če bi dovažali Kruppovim tovarnam v Porenju premog iz Aten. Sicer je res, da so Sovjeti precej industrijskih strojev prenesli na vzhod onstran Urala in da so tam že prej ustanovili znatno vojno industrijo, imeli pa bodo vedno težave s surovinami in prometnimi sredstvi.

Črno in rumeno zlato

V Sibiriji pa so še tudi drugi zemeljski zakladi. Na natančnejših zemljevidih jih najdemo vse polno. Tako opaziš črne pike ob polarni obali, to so ležišča črnega premoga; tu so zopet znamenja za ležišča rjavega premoga, ki pokrivajo tisoče kvadratnih kilometrov. Na zemljevidu vidiš nadalje raznobarvane prizme, kvadrate in trikotnike, znamenja za železo, baker, cink, svinec, mangan, volfram, grafit, azbest, platino... in tu je veliko, rumeno znamenje — znak za zlato, ki kakor čarobni pajčolan zagrinja zamrznjena močvirja in temne gozdove vzhodne Sibirije. Kolikšno bogastvo! Slabo je le to, da leži vse to bogastvo še v naročju matere zemlje in ga je treba še izkopati in predelati. Med železom in premogom, brez katerih pač ni mogoče pridobivati in topiti, pa je razdalja tisočev kilometrov. Prometno vprašanje je bilo že od nekdaj prebletstvo Sibirije. Sibirija potrebuje ljudi, še bolj pa železnice. Velikanski kontinent visi na eni sami nitki, edini železnici, ki vodi preko Sibirije in povezuje med sabo obljudene »otčke« med Uralom in Vladivostokom. Najhitrejši brzovlak potrebuje štiri dni za to pot.

Medved ne gre iz brloga...

V Sibiriji ne pa še neko drugo, starejše prometno sredstvo — velike sibirske reke. Plovba po

Tunguzinja iz rodu Goltyov. — Poamur v Sibiriji.

teh rekah pa je slabo razvita, ker ni dovolj prebivalstva ob njih. Posebnost vseh sibirskih rek je tudi to, da se vse iztekajo v Severno Ledeno morje in da jih pol leta pokriva dva metra debela ledena skorja. Sedaj so že vse zamrznjene. Ribe gredo v velikih množinah na blatno dno, ni jih mogoče uloviti. Medved je že skrit v brlogu in spi zimsko spanje. Debel snežni obok leži nad redkimi vasicami in mesti, mrzla sibirska sapa poje svojo staro pesem mraza in ledu. V neizmerni, tihi pokrajini se koplji vedno več enega. Tudi grmenje strojev, ogenj velikih plavžev, ki tu in tam plapolajo v teh astronomskih razdaljah, ne more premagati ledenega molka. Tu bi se bilo res težko vojskovati...

Raznoterosti

Apno je nevarno za oči

Ce vam pade v oko apno, pa četudi samo zelo majhna količina, vam lahko povzroči kaj hude motnje. Vseeno je, je li apno gašeno ali negašeno. Prav tako je, če vam pade v oko cement ali kako umetno gnojilo, ki vsebuje apno. Vse apnene delce, ki so proti vaši volji obiskali vaše oko, morate brezpogojno takoj odstraniti. Najlaže bo to storiti s kosčkom vate. Apno namreč razjeda očesno tkivo. Če se potem, ko je apno odstranjeno, ni dobro, ga je dobro izpirati z vodo, v kateri je raztopljen sladkor. Očesa ni dobro preveč tretati. V vsakem resnem primeru mora bolnik poiskati zdravniško pomoč.

Bolni zob povzroča bolezen v prebavilih in grdo kožo

Sele v zadnjih dvajsetih letih so zdravniški doglali, da je pri mnogih boleznih, za katere je težko ugotoviti, kako so nastale, iskati vzrok v nezdruhljivosti bolnikovih zob. Mnogo takih primerov so ugotovili pri obolenih ledvic, želadca, črev, jeter, srca itd. Ze en sam zob z gnojno korenino povzroči tako bolezen, ki preneha šele, ko je zob ozdravljen ali izdrt. Mnogo manj je znano, da so nezdruhljivosti zob tudi vzrok nečiste, čiraste kože, zlasti pri ženskah. To dejstvo sta dognala dva pariška strokovnjaka za kozmetiko, ki pri nekaterih ženskah ni mogla ozdraviti nečiste kože, pri drugih pa sta uspela. Hitro ozdravljenje kože po odstranitvi ali ozdravitvi bolnega zoba ju je privelo do spoznanja, da je lepota kože v veliki meri odvisna od nezdruhljivosti zob.

Mleko kot kozmetično sredstvo

Mleko je že iz davnine znano kot izredno kozmetično sredstvo. O tem nam pričajo mnoge pripovedke o kraljicah in lepoticah, katerih lepota je izvirala od tod, ker so se umivale ali celo kopale v mleku. Danes je mleko vse predragoceno, da bi se z njim umivale ali celo kopale v njem, dejstvo pa je, da so zadnje čase zopet začeli pogosto uporabljati mleko v kozmetiki. Ugoden učinek na kožo ima le surovo mleko, ki jo naredi zopet mehko in baržunasto. Vse drugo je bajka, zlasti kar se tiče kuhanega mleka ali mlečnih preparatov. Ni pa bajka, da surovo mleko prijetno učinkuje na živce. Mlečni obkladki tešijo živčne bolečine in mirijo živce. Razumljivo je, da se mora v te namene uporabljati le mleko zdravih krav.

Kako zdravimo čire

Ognjone čire navadno zdravimo tako, da dozorci čir prerežemo ter iz njega iztisnemo, oziroma odstranimo gnoj. To pa ni brez posledic. Na tistem mestu, kjer je bil čir, po takem postopku vedno ostane navzlic največji pažnji majhna brazgotina, kar je neprijetno, zlasti če je bil čir na obrazu, posebno se na ženskem. Ker take brazgotine nikomur niso v okras, so začeli zdravilniki zadnje čase odpravljati čire brez operacije. Obsevajo jih z ultravijoličastimi žarki, mažejo s svojo mastjo in dajejo nanje vroče alkoholove obkladke. Važno je, da bolnik med takšnim zdravljenjem čim manj govori in da uživa po možnosti tekočo hrano. Treba si je prizadevati, da se mišice na obrazu čim manj gibljejo ter so čim bolj mirne. Sicer pa za lepoto ljudi — zlasti nežni spol — radi marej-kaj pretrpe...

Amerikanska

Hotel sem se osebno prepričati o sposobnostih nekega privatnega detektivskega urada v nekem večjem mestu v inozemstvu. Stopil sem k lastniku zavoda in sporočil čisto izmišljeno zadevo. »Moj etric,« sem rekel, »o katerem že nad petdeset let nisem več ničesar slišal, je umrl v Ameriki in mi je zapustil 100.000 dolarjev. To vso to mi je zapustil le pod pogojem, da sem oženjen.« »Vi torej na hitro potrebujete ženo? To ni prav nič težko. Naš oddelek, ki posreduje sklepanje zakonov, je nenadkriljivo dobro urejen,« pravi lastnik in se dobrodušno smeji. »Vi samo izpolnite praznalno polo: barva las, številka rokavic, značaj, premoženjske okoliščine...« »Prosim, gospod ravnatelj, tako priprosta pa ta zadeva zopet ni. Jaz namreč ne bi bil rad oženjen. Meni je samo za to...«

»Da dobite dediščino, kajpak. Mi vam bomo torej preskrbeli soprogo, ki se bo treh dneh — morda želite že po dveh — zopet ločila. To seveda ne bo tako lahko, toda z dobrimi zvezami, ki jih imamo, se bo tudi to dalo izvesti.«

»Toda,« ponovno pripominim, »v mojem primeru je stvar še težja. V oporoki stoji zapisano, da moram biti že tudi oče dveh otrok!«

»Ki pa jih vi nimate? Lepo! Oskrbeli vam bomo torej vdovo z dvema otrokoma. O, pri nas ni nič nemogoče!«

Sedaj nisem mogel več drugega, kakor da sem mu povedal resnico: »Moram vam povedati, gospod, da nimam v Ameriki nobenega strica, ki bi mi zapustil oporoko!«

»Ne? O, potem vam ga bomo vsekakor prikrbeli,« odgovori ravnatelj tolažiljivo.

Za dobro voljo

Prevaral ga je.

V neko gostilno pride gospod Prepir in vpraša nekega gosta:

»Ali ste vi gospod Perne?«

»Da jaz sem.«

Prepir mu hitro prisoli zausnico, tako da reče: »Omahne pod mizo, Prepir pa jo naglo odkuri. Kmalu nato pogleda Perne izpod mize in pravi: »Pa sem ga le potegnil, bedaka! Jaz sploh nisem Perne, ampak Senica.«

Med zaljubljenici.

Sedela sta v kotu v kavarni in se šepetaje pogovarjala.

»Vse bi rada vedela o tebi, Stojan,« de ona ljubeznivo. »Ali kadiš?«

»Ne, draga.«

»Ali piješ?«

»Nikdar, otrok moj.«

»Imaš kakšno drugo?«

»Doselej še ne.«

»Potem pa sploh nimaš nobene napake?«

»Oh, eno imam na žalost!«

»Katero pa?«

»Lažem.«

Dober volh.

Maks!: »Moj pes ima čudovit volh. Celih deset kilometrov daleč je pritekel za menoj. Kaj praviš ti k temu, Polde?«

Polde: »Morda bi bilo dobro, če bi si včasih umil noge.«

Možje med sabo

»Kako pa kaj tvoja žena?«

»Ce ti po pravici povem, je vsa zadevščina z njo zelo čudna. Iz dneva v dan je starejša, a iz leta v leto mlajša. Njeni in moji dnevi potekajo istočasno, starostna razlika med nama pa je vsako leto večja...«

Pri zdravniku.

»Rekli ste mi, gospod doktor, naj pokažem jezik, pa že niti pogledati niste.«

»Je že dobro, gospodična. Hotel sem samo imeti mir, ko sem vam pisal recept.«

Dober nasvet.

Neki ameriški farmar je poslal uredništvo svojega lista, naj mu da nasvet v sledeči zadevi: »Imam konja, ki od časa do časa popolnoma ocelabi, včasih pa je videti čil in svež, kakor da bi mu nič ne bilo. Večinoma pa je bolan. Kako bi se dalo temu odpraviti?«

Uredništvo mu je poslalo tale odgovor: »Kakor hitro bo vaš konj videti zdrav in svež, ga nemudoma prodajte.«

Razlika med puško in strojno.

Oče je prišel za nekaj dni na dopust od vojaka. Doma je pogovor večkrat nanesel na vojskovanje. Mali Mirko ga je vedno napeto poslušal. Ob neki priložnosti ga je vprašal, kakšna je razlika med puško in strojno. »To pa je tako, Mirko, kakor kadar se krega mama ali ata.«

Nepotrpežljivost.

Pavle je stopil s prižgano cigareto v oddelek za nekadičle. Potniki so ga ogorčeno gledali in zahtevali, naj zapusti oddelek.

»Kako se nepotrpežljiv,« si misli Pavle. »Če pa stopi kdo v oddelek za kadilce in nima cigarete v ustih, se nihče ne razburja.«

MALI OGLASI

V malih oglasih velja pri izkazuju službe vsaka beseda L 0.30, pri izkazujujnih oglaših je beseda po L 1, pri vseh ostalih malih oglaših pa je beseda po L 0.60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Kmečkoga hlapca

majšega, isčem za stalno službo. Istotam sprejemem raznašalko za cvetličarno. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12540. b

Dekle

za pomoč v lekarni — isčem za takoj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 12556. b

Tekača

majšega fanta od 16 do 20 let, ki zna voziti kolo, sprejemem za raznašanje in lažja dela. — Pavel Obersnel, Ljubljana VII, Vodnikova 89. (b)

Uradnika(co)

za takojšen nastop, večšega italijanskega, sprejemem za pisarniške posle. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 12548.

Žagarja

vajenega v milnu, sprejemem. Oven Ivan, Dobrova 33 - pri Ljubljani. b

Postrežnico

za ves dan, pošteno in pridno, veščo kuhe in gospodinjstkih del, sprejemem. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Postena št. 12509«.

Postrežnico

pridno in pošteno, sprejemem. Naslov v oglašnem odd. »Slov.« št. 12583, b

Postrežnico

za vsak popoldan sprejemem. Naslov v oglašnem odd. »Slov.« št. 12583, b

Elar - Radio Ljubljana

Parliamo l'italiano!

Schema della XX lezione che verrà tenuta dal prof. dott. Stanko Leben lunedì, 10 novembre 1944-XX, ore 19. Tu natijeno besedilo je samo ključ za vse one, ki slede pouku italijanske po radiu. Italijanske ure so na sporedu ob ponedeljkih, sredah in petkih, vedno ob 19 zvečer.

Lezione ventesima.

Un giovane come si deve.

Un giorno, un signore e una signora parlavano in treno.
Avete bambini, signora?
Sì signore, ho un figlio.
È buono.
Oh! sì, molto buono. Si comporta benissimo, e non mi risponde mai quando gli faccio delle osservazioni.
Gioca alle carte?
Ma, signore.
Fuma?
Oh! questo poi no; non ci mancherebbe altro! Va al caffè, la sera?
Ne, non esse mai senza di me. Va sempre a letto presto, subito dopo cena.
Beve birra, sidro, o vino?
No, signore; mio figlio non beve che latte.
Ma è meraviglioso, signora; non ho mai sentito parlare di qualcosa di simile; vostro figlio è un giovane come si deve; è un modello di virtù.
A proposito, quanti anni ha?
Quattro mesi, signore.

Aggettivi e pronomi possessivi.

il mio libro i miei libri
il tuo libro i tuoi libri
il suo libro i suoi libri

il nostro libro i nostri libri
il vostro libro i vostri libri
il loro libro i loro libri

la mia casa le mie case
la tua casa le tue case
la sua casa le sue case

la nostra casa le nostre case
la vostra casa le vostre case
la loro casa le loro case

1. mio padre; mia madre
il padre mio; la madre mia
il mio caro padre; la mia cara madre
i nostri padri; le nostre madri
mio zio (il mio zio), figlia, figlio, fratello, sorella, zia, nipote, marito, moglie, cognato, cognata, cugino, cugina, suocero, ecc.
2. il mio babbo, la mia mamma, il suo figliuolo, la sua figliuola, il nostro nonno, la nostra nonna.
3. Spendo il mio proprio danaro. — Vende la propria casa.

Esercizi.

1. Cambiate il signore in plurale e viceversa: Il mio cane. — La nostra abitazione. — Le loro sorelle. — Il suo pensiero. — I loro amici. — Il mio professore e il tuo. — La loro nuova automobile. — I nostri occhi e i vostri. — Il mio dovere. — Aspetto la visita di un certo mio amico. — La sua lunga assenza mi preoccupava. — Ho veduto col mio proprio occhio. — Questo ombrello è mio. — Il tuo consiglio era prezioso. — Il contadino ritornò al suo lavoro.

2. Coniugate col possessivo le seguenti frasi: Rivedere il... passeo nativo. — Avere veduto un... amico. — Fare il... proprio dovere. — Andare a prendere la... sorella. — Io avere i... difetti. — Voler bene a... frate!

Tricikel

nov, močna izdelava, na prodaj. — Ambroz, mehanik, Tyrševa c. 71.

Kuhinjo in spalnico

orehovo, popolnoma novo, prodam. Hiti Karolina, Krakovski nasip 14.

Rabljen »verk«

za žago samico (venecijanko) radi nakupa močnejšega ugodno naprodaj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12600. 1

Kupimo

Pisalni stroj dobro ohranjen, kupim. Plačam takoj. Naslov v upr. »Slov.« št. 12363.

Banjo

za sedno kopel (Sitzbad), dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Knapjanje« 12549. (k)

Gumijevе odpadke

vsako količino vseh vrst, kupuje in plača najbolje »Metalia«, Gospodstvska cesta 16, tel. 32-88. k

Celuloidne

odpadke vsake vrste ter vsako količino kupuje trdka Serbec Anton, Ljubljana VII, Celovška cesta 50, dvorišče. k

Smolo

smrekovo, prekuhanu — kupim. Inž. Prezelj, Ljubljana, Wolfova 3. k

Stanovanja

Oddajo: Dvosobno stanovanje kuhinjo in predosbo takoj oddam. Naslov pove uprava »Slov.« št. 12598.

3stejo:

200 lir nagrade dobi, kdor mi odstopi čisto, zračno, enosobno stanovanje ali enosobno s kabineto za december ali pozneje v mirni hiši. Plačam najemnino trimesečno. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Za stalno« št. 12492. c

Stanovanje

4-5 sobno, leže zdravnik za takoj ali 1. februarja v centru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Zdravnik 1941« št. 12449. c

Sobe

Oddajo: Sobo oddam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12597. s

3stejo:

Neopremljeno sobo isčemo v bližini Glasbene Maticе, v katero bi se lahko postavile male orgle in klavir (radi pouka). Oferte na pisarno Glasbene akademije (Gospodstvska ulica 9). s

Živali

Kanarček svetlo rumen, je ušel; sliši na ime »Jaki«. Spo-ročiti: Hrvatski trg št. 3, pritišče. r

Kobilico lipicanko

za ježo in vožnjo, pohlevno, prodam zaradi pomanjkanja prostora sam dobroščnemu gospodaru. — Lavrič, št. Vid pri Stični. j

Konja

3 leti starega, ameriške pasme, dobrih lastnosti kot dirkač in kot prevoznik, prodam. — Ponudbe na upr. »Slovenca« pod: »L 8000« št. 12569. j

Kravo s teletom

dobro mlekarico, kupim. — Verbič, trgovina, Stritarjeva ulica. j

Uvajenci

Vajenca sprejme takoj Miškec Mirko, brusilnica stekla in ogledal, Ljubljana 7 - Medvedova 28. v

2 vajenca

za mizarstvo obrt takoj sprejemem. Franc Šepić, Ljubljana - Blaiswaisova cesta 62. v

Posedstva

Petstanovanjsko hišo

v Trnovem, pritišče, z velikim vrtom — ugodno prodam. Naslov v upravi »Slov.« št. 12531. (p)

Prodaj

gospodarsko poslopje s hišo v Zalogu, pripravno za skladišče ali delavnico, ter 1000 kvad. metrov vrta. Cena po dogovoru. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12506. (p)

Naprodaj:

Hiša, gostilniška, z vinsko kletjo, večjim suhim skladiščem in senčnatim vrtom, na lepi točki Ljubljane; vila, v južnem delu mesta; parcele v raznih delih mesta. — Kupimo: hiše do 100.000, 300.000 in 1.000.000 lir. — Pojasnila: Zaje Andrej, realitetna pisarna, Tavčarjeva ul. 10, tel. 35-64.

Dvostanovanjsko hišo

skoraj novo, z urejenim vrtom, za Bežigradom, ugodno prodam. — Naslov v upr. »Slov.« št. 12552. (p)

Travnik

prej njiva, primeren za stavbišče, pol ure od postaje Novo mesto, naprodaj. Površine okoli 5000 kvad. metrov. Informacije v trafikli Lukman, Novo mesto. (p)

Hišo

kupim za ca. 100.000 lir, z večjo hipoteko. Naslov v upravi pod št. 12534. p

Njiva

na lepem kraju, 3000 m², sončna lega, v okolici Ljubljane, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12456. p

Parcelacijski kompleksi

na mestni meji, vzdolžno, po 5000 m² dalje, suh teren, lepa lega, ugodno prodaj »Globus«, Petrakova ulica 26 (Komenskega), tel. 31-03. p

Mlin z žago

kupim na Dolenjskem. — Ponudbe pod št. »Kjerkoli« št. 12581. k

Prodaj

hiše v Ljubljani za 500 tisoč, 375.000 lir, 300 tisoč, 210.000 lir, gostilno s senčnatim vrtom za 340.000 lir ter več parcel na promet. kraju. — Hišo na periferiji Ljubljane za 70.000 lir, vsa kovrsne neopremljene — kupim. — Andrej Zajec, realitetna pisarna, Tavčarjeva 10, tel. 35-64. p

Lepo stavbno parcelo

v izmeri 970 m², ugodno prodam. — Polze se pri dr. Tomšiču, Tavčarjeva ulica, Ljubljana, ali pa pri Iv. Kogovšku, Kamnogiška 26, Ljubljana.

Vilo

enodružniško, komfortno urejena, 8 sob, pritišče, centralna kurjava, velik vrt, Sp. Šiška, prodam za 350.000 lir. — Naslov v oglaš. odd. Slov. pod št. 12599. p

Avio-motor

Oblastv. koncesionirana šoferska šola za poklicne šoferje in amaterje

I. Gaberšek

bivši komisar za šoferske izpite Kolodvorska ulica št. 43 Telefon št. 28-28.

Naprodaj

Opel Blitz, tovorni, 3-tonski, Aaero limuzino 1000 ccm, novo, več prvovrstnih motociklov. — Zuzek, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11. f

Bencin

ne rabite, ako si pustite predeletati Vaš avto na pogon z ogljem. Generatorje najnovejših modelov na zalogi za vse vrste avtomobilov, motornih koles in stabilnih motorjev dobite na poizkus brez predplačila. — Najboljše reference na razpolago. Generator delavica, Tyrševa c. 13, Figovec, levo dvorišče.

Kolesa

Moško kolo

ugodno prodam. — Naslov v upravi »Slov.« št. 12588.

U najem

Kovačnica

z vsem orodjem in stanovanjem, na prometni točki, oddam blizu Ljubljane. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12457. n

Lokal

se takoj odda. Celovška c. 63. Polze se v trgovini Rebolj. n

Pouk

Tečaj italijanske

(naprednejši) za poslovne ljudi in tečaj nemščine otvarja 10. nov. Privatna trg. šola. Trgovski dom. Prijave tel. št. 33-40. u

Française

donne leçons de conversation. S'adr. bureau du Journal sous »Française« št. 12592. u

Glasba

IZDELOVANJE HARMONIK

JOSEF FLEISS LUBLJANA TYRŠEVA C. 35 ZAHTEVATE CENIK

Denar

Vse denarne in trgovske posle

izvršim hitro in točno. Obrnite se na: Rudolf Zoro

Gledališka ulica št. 12. Telefon 28-10.

Družabnika-co

s 25.000—30.000 lirami — isčemo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mesečni zaslužek 4000 lir« 12601.

Objave

Važno za izseljence!

Upravo hiš in obratov prevzame po strokovnih močeh koncesionirana poslovalnica »Globus« za nakup in prodajo nepremičnin, Ljubljana - Petrakova 26 (Komenskega), tel. 31-03. p

Pohištvo

Rudolf Radovan

tapetnik Ljubljana, Mestni trg 13

Več oprem

spalnih, jedilnih in kuhinjskih imam v zalogi. Črne Avgust, Vodnikova št. 83. (s)

Vsakovrstno pohištvo

izdelujem ter sprejemam tudi v popravilo in prepolnjam na novo. Plačljivo tudi na obroke. Povše Avgust, mizar, Rožna dolina, Cesta na Brdo 3, Kličite telefon št. 29-23. (s)

Šivalni stroji

Najboljše šivalne stroje

dobite pri znani trdnici Ivan Jax in sin, Tyrševa cesta 36.

Šivalni stroji

velika zaloga različnih znamk: Anker, Veritas, Central Bobbin, tudi italijanske stroje, za šivilje, krojače in čevljarje, tudi rabljene, prodaja najceneje »Triglava«, Resljeva cesta št. 16.

Filatelijska

Filatelisti, pozor!

Najugodnejše kupite in vnovčite znamke vseh kontinentov do poslednjih okupacijskih znamk v knjigarni Janes Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Pravi filatelisti

znamk ne lepijo! Edina in polno vredna znamka je brez prilepke. Zbirajte v vložnih albumih najboljše kvalitete — Jol — ki jih dobite v vseh formatih v knjigarni Janes Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Obrt

Posteljne vložke

izdeluje in sprejema v popravilo. — Alojz Andlovic, Gregorčičeva ul. 6.

Damski salon

znani in ugledni, je brez dela. Priporoča se za nova dela in stara popravila. Naslov v vseh poslovalnicah »Slov.« pod št. 12558.

Mreže

za postelje dobite najceneje in rabljene sprejemam v popravilo. — Komenskega ulica 34. 1

Ženitbe

Gospodična

28letna, se želi poročiti z dobroščnim gospodom, najraje vdovcem srednjih let. Naslov v upravi »Slov.« pod »Dobra gospodinja« št. 12553. (s)

Berite

»Slovenca«

in oglašujte v njem!

KRIZANKA št. 4

Vodoravno: 15. hlapljiva tekočina, 16. izraz pri kartanju, 17. del sobe, 18. odboj svetlobe, 20. sončni sijaj, pripeka, 22. rusko mesto, 23. brusilna priprava, 24. nemško mesto, 26. silvalna potreščina, 28. znamenje veselja, 30. afriška pokrajina, 32. žensko ime, 34. angleško pristanišče v Arabiji, 35. žensko ime, 37. italijansko mesto, 38. tuja beseda za sliko iz vsakdanjega življenja, 40. slovenski pisatelj, 41. tuja beseda za negovalca rok, 43. živalski glas (narobe), 47. del obraza, 49. kratica za znan smučarski kraj, 52. del šolske opreme, 53. istrsko zdravilišče, 56. ribiška potreščina, 58. svetopisemska oseba, 60. slovenski slikar, 62. goriški vrh, 64. kemična prvina, 65. moško ime, 66. afriško pristanišče.

Navpično: 2. zemeljski pomol, 3. nordijski denar, 4. namizno pregrinjalo, 5. slovenski pedagoški pisec, raziskovalec Slovencev, 6. električna naprava, 7. grška črka, 8. hudo, hudobija, 9. zasolitev, prepiranje, 10. ruska reka, 11. pesniška oblika, 12. znamka motociklov, 13. zemljina, kontinent, 21. Verdijeva opera, 27. del človeka, 28. vrsta padavine, 29. kratica za ploskovno mero, 30. vojska priprava, 31. Pregljiva povest, 32. indijska kasta, 36. kratka dolžinske mere, 42. nekdanja poročevalska agencija, 43. zagrebška ulica, 44. lesena posoda, 48. vrsta rib, 50. pribežališče, zatočišče, 51. slovenski književnik izza Stritarja, 54. balkansko gorstvo, 57. kuhinjska začimba, 58. starorimski datum, 59. oseba iz Vombearjeve Vode, 60. plod, pridelek, 61. del cerkve, 62. draga tekočina.

V obrobnih kvadratih, zaznamenovanih s številkami: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 19, 23, 33, 39, 46, 55, 63, 67, 81, 80, 79, 78, 77, 76, 75, 74, 73, 72, 71, 70, 69, 68, 64, 56, 47, 40, 34, 26, 20 in 15 dobiš pri pravilni rešitvi naslove prvih treh knjig iz Slovenčeve knjižnice.

Rešitev križanke št. 3:

Vodoravno: 1. Slovenski dom, 13. lepilo, 14. Polom, 15. ep, 17. Onega, 18. Sodoma, 20. nos, 22. Varro, 24. bramar, 25. trn, 26. era, 28. Ero, 29. skala, 30. Osa, 32. navdih, 34. panj, 36. oreh, 37. Eva, 38. Bogoljub, 41. tla, 42. cev, 43. via, 44. blago, 47. Nero, 49. zebra, 51. Arad, 52. Laba, 53. Didek, 54. Ada, 55. Ina.

Navpično: 1. Slovenec, 2. Lena, 3. opera, 4. Vigred, 5. Ela, 6. nos, 7. spor, 8. Kodak, 9. il, 10. Domoljub, 11. omara, 12. Mentor, 16. por, 19. Oman, 21. snaha, 23. Orion, 24. boh, 27. raven, 29. spoved, 31. sel, 33. Vavel, 35. alibi, 36. oblak, 38. bira, 39. gaza, 40. jard, 41. Tara, 43. gad, 46. oda, 48. Ob, 50. ac.

Prva partija

85

Ko se je prebudil, je imel nad seboj nekakšen drugačen bel strop in je ležal v beli postelji. Pri postelji stoji tista bela debela sestra in drži v roki kozarec z rumeno tekočino. »Tole lepo izpijte,« je rekla, »potem pa lahko noč!« Stanko je hlastno izpil grenki kozarec in se zleknil nazaj na blazino. Vse smrdi po jodoformu ali čem, ampak to je že vseeno. Nekje daleč nekaj boleče trza, to je menda roka; Stanko jo dviga in odkrije, da ima namesto roke nekaj kakor velikanski bel popek iz obvez in povojev.

»Boli?«
»Ne.« Samo da ni več tistih krvavih prstov, misli Stanko zaspalo. »Koliko je ura?«
»Pol osmih.«

Pol osmih. Čez pol ure bo torej konec posada. Pride nas zamenjat druga partija. Javlja se paznik Andres, kopač Adam, kopač Suchanek, tesar Martinek, zidar Matula, pomožni kopač Falta in vozač Pulpan Stanislav. Gut. Gut. Najprej je pe-zdec rudarja, potem dolgo nič, in šele nato pride vozač. Vozač Pulpan Stanislav. Si junak, Stanko, ampak to se nauči — glavo varovati in okečati. Ne, tako to ni, to je drugače — kako so že rekli? Aha, štejete do dvajset in globoko diha! Globoko diha! Ena, dve, tri —

In vozač Pulpan Stanislav je zaspal kakor majhen otrok.

XXIV.

Ko se je zjutraj prebudil, je kakor maček pre-del od ugodja; danes mi ni treba v šolo, si z na-slado misli in znova zapira oči. Res, roka boli, ampak nekako oddaljeno, kakor da ni čisto nje-gova; in v trebuhu ima občutek praznote kakor iz-trebljen golobček. Spet je odprl oči in gleda okrog sebe: bela sobica, polna svetlobe, skozi okno je vi-deti vrhove drevja, ob nasprotni steni druga bela

postelja, toda prazna; ob vzglavju nočna omarica s kozarcem vode in belim robcem, celo zvonček je tam — no, prekrasno. Stanko je spet legel, tisti veliki popek iz belih povojev si je položil na prsi in se zadovoljno pretegoval. Kaj bi se neki zgodilo, premišlja, če bi pozvonil na ta zvonček; morda bi kdo pritekel in se jezil — kaj delate, v zavodo-tem špitalu zvoniti! — Jaz nisem zvonil, bi se branil Stanko. Ampak ko bi mu vsaj nekdo pove-dal, kje je stranišče!

Stanko zeha, od samega ugodja ne ve, kaj bi počel. Bom vendarle pozvonil, si pravi, bom videl, kaj bo. Na kratko, plašno je pritisnil na gumb, pa ni bilo nič, nikakega hrupa; bila je prijetna, svetla tišina, samo nekje daleč se slišijo glasovi in ko-raki. Stanko se je oddahnil; toda nenadno sliši klap, klap in skozi vrata vetopa tista druga, tista drobnejša strežnica in nese oprezno podstavek. »Dobro jutro!« pravi prijazno. »Kako ste se na-epali?«

Stanko je sedel in si brž popravlja srajco na preih. »Dobro, dobro,« mrmra in se mračí od same zadrege; spomni se je, da ga je tale bela strež-nica včeraj slačila do kože. Sestra pa se za nje-govo mračenje še zmenila ni; pozorno mežikaje z dolgimi trepalnicami postavlja postavek na nočno omarico. To menda ni za mene, se je ustrašil Stanko. Skodelica čaja, na krožniku umešana jajca, še en krožnik s šunko, po še kos kruha z maslom. — Bela sestra je kar tako pomežiknila na Stan-kovo obvezano roko. »Jaz vas bom nakrmila, no-čete?«

»Ne, bom sam,« se brani Stanko in gubanči čelo.

»Vam bom pa držala krožnik.« In že sedi na kraju postelje ter podaja Stanku žlično in krožnik z jajci.

Kaj hoče, Stanko mora jesti, ke mu drži strež-nica jed pred nosom; mračno se maši z jajci, sklo-njen nad krožnikom, s čelom se malone dotika njene rame. Vidi njene bele, gladke prste, kako dr-žijo potrpežljivo krožnik, vidi mirno dihati njene

drobne, mlade prsi pod trdim predpasnikom. Hi-tro ji je pogledal v obraz; imela je oči povešene na krožnik in pod njimi modre kolobarčke na pro-sojnom obrazu. Ljubko se je Stanku nasmešnila, oči pa ni dvignila. »Ste bili že lačni, kajne?«

»Mm,« pravi Stanko s polnimi ustmi in se skla-nja nad krožnik. Kakšne biserne nohte ima, in te trde bele manšete na zapestju — Stanko ni še ni-koli videl tako lepe in nežne roke. Lasje mu pa-da-jo na čelo, ko se sklanja nad krožnik, in čuti v njih njen slabotni dih, da ga kar mrazi. Ejdu, ko bi se ale kupček jajc ne manjšal tako naglo! Stan-ko je, kolikor more, počasi —

»Nočete več?«
»Mm,« Ravno zdaj mora imeti polna usta! Se-stra odstavlja krožnik in naliha Stanku zlati čaj, mežika z dolgimi trepalnicami in na pol odpira ozke ustnice, pozor, ne polit! »Veliko sladkorja?«

»Se,« momi Stanko, samo da bi iznova vi-del, kako drsi bela kocka sladkorja iz njenih drob-nih prstov. Sestra prijazno gleda s sivimi očmi, kako Stanko pije. »Ob enajstih bo prevezovanje.«

»Mm,« Stanko si je oparil grlo s čajem, da so se mu kar oči zalile. Sestra reže medtem kruh in šunko na lepe kosčke. »Tako, usta odpreti,« pravi in med dvema požirkoma čaja daje Stanku v usta kosčke kruha z maslom. Gleda mu z jas-nimi očmi v usta in pozorno mežika, — očitno ne misli na nič drugega, kakor da bi jedel. Stanko od-pira usta, kakor da ga krmi mama; mračí se in požira, da bi se lahko zadavil. To je namreč tako lepa igra: vselej, kadar mu hoče dati sestra ko-sček v usta, mu sama nekoliko odpre ustnice; Stan-ko že čaka na to, odpre poslušno usta, in že ima kosček v njih. Potem zapije s čajem, sestra pa vzame medtem novo kocko kruha v prste in potrpež-ljivo čaka. Stanku je tako prijetno, da bi kar umrl; kakor da je mamino malo dete in pri tem — no, tako prijetno je to. Tako, to je že poslednji grizljaj, zadnjikrat so se ti nežni končki prstov dotaknili Stankovih ustnic; in Stanko je pogoltnil cel grizljaj, da so mu kar oči zlezle iz jamic.

Sestra ga prijazno gleda in se smehljaja. »Sa-mo, da vam je šlo v slast. Vidi se, da je vesela, kakor da je to Bog ve kakšen uspeh. In Stanko bi bil pripravljen, da bi pojedel še tri take zajtrke, da bi ji ustregel. Bela sestra hitro in oprezno po-spravlja posodo na podstavku. »Boli tale roka?«

»Ne boli.«
»Bi hoteli še kaj?«

»Ne, hvala.«
Sestra je že odšla, Stanko se zadovoljno pre-teguje na postelji in si polaga na prsi tisti trga-joči popek iz obvez. — Nje vendar ni mogel vprašati, kje je stranišče; morda pojde že kmalu k pre-vezovanju —. Niti obrat nisem, se jezi Stanko in otipava pod nosom in na bradi tistih nekaj šče-tin; škoda, da ni tukaj zrcala!

Odpirajo se vrata, in k Stanku gre počasi ti-sti mladi doktor v belem plašču, s časopisi pod pazduho. »Torej kako je?«
»Hvala, dobro,« mrmra Stanko. »Prosim... kje je stranišče?«

Doktor mu ravno vtika toplomer pod pazdu-ho. »Saj imate pod posteljo, ne?«
»Potem pa na hodniku, na levo. Plašč imate tamle.« Mladi doktor se je postavil k oknu in gle-dal na drevje.

»Vi se poznate... z gospodom Hansenom?«
Stanko tišči toplomer pod pazduho. »Ne, sa-mo tako... iz Kristine. Enkrat sem mu držal pi-ket —«

»Pa je vprašal telefonsko po vas.« Doktor ne-kaj časa molči in gleda skozi okno. »On je... Njegov oče ima na Svedskem premogovnik. Gos-pod Hansen dela na nekem rudniškem patentu, baje bo to nekaj velikega — Doktor bobna s prsti po oknu. »Mislim, da se z njim poznate. Ali pa... z njegovo gospo.«

Stanko molči in tišči z vso silo roko k trupu. »No, pokažite!« Doktor se je obrnil in jemlje Stanku toplomer. »No, nič. Je dobro. Tu vam gos-pod Hansen pošilja časopise, da boste brali. Ob enajstih... pojedete k prevezovanju.«

LAGOMARSINO

TOTALIA

SEŠTEVALNI STROJ, KI PIŠE

samo na 10 tipk

Najboljši pripomoček za pisarno

Dobavlja:

Radioval - Ljubljana

Dalmatinova ul. 13 — Telefon 33-63

Kupujte svoje potreščine pri naših inserentih!

Ljudska posojilnica v Ljubljani

zadruga z neomejenim jamstvom

v lastni palači v Ljubljani, Miklošičeva c. 6 nasproti hotela Union

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in jih najugodnejše obrestuje, daje posojila na vknjižbo in proti poroštvo.

Posojilnica je bila ustanovljena l. 18

Occasione

Cedesi completo assortimento per corpo di banda di cinquanta strumenti musicali in perfetto stato della primaria Ditta Ramponi & Cazzani di Milano al prezzo di Lire italiane undiecimila. Rivolgarsi a

G. B. PRIMATESTA - BORGOMANERO (Novara)

Priložnost

Kompletno zbirko 50 glasbenih instrumen-tov za orkester v popolnem stanju odstopa vodilna trdka Ramponi & Cazzani v Mila-nu za 11.000 lir. Obrnite se na

G. B. PRIMATESTA - BORGOMANERO (Novara)

Naročite „Slovenčev koledar“!

La lampada di qualità prodotta nello stabilimento di Milano della TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.

Kakovostna žarnica proizvajana v Milanu v tvornici trdke TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.

TUNGSRAM

Vsem, ki ste z nami sočustvovali ob smrti moje srčno ljubljene mamice,

ji darovali cvetje in jo spemili na njeni poslednji poti, **prisrčna zahvala.**

Posebno iskrena hvala g. zdravniku dr. Jos. Volavšku, ki je storil vse, da bi ohranil življenje moji najdražji mami.

Ljubljana-Rožna dolina, dne 8. novembra 1941.

Vida Leskovic, roj. Megušar,

zase in ostale žalujoče.

Sv. maša zadušnica bo brana v torek, dne 11. nov. 1941 ob 8, v farni cerkvi sv. Antona na Viču.

ZAHVALA. Vsem, ki so nam ob smrti našega očeta, starega očeta in brata

Ludvika Fleša

izrazili pismeno ali ustmeno sožalje in ga spemili na nje-govi zadnji poti, izrekamo toplo zahvalo.

Sv. maša zadušnica bo v ponedeljek, dne 10. novembra ob pol 8 v cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, dne 8. novembra 1941.

ZALUJOČI

ZAHVALA

Vsem, ki ste prišli kropit in ki ste spemili mojega dragega moža, gospoda

Janka Koširja

višjega rač. svetnika v p.

na poslednji poti in vsem, ki ste mu lajšali težke dneve bolezni, se najiskrenejše zahvaljujemo.

Ljubljana, dne 8. novembra 1941.

ZALUJOČA ŽENA

Kap jih je zadela...

Predigra

Mistress Helena Chappell je občudovaje opazo-vala svojevrstno pokrajino.

Komaj kake tri metre od kamnitega pobežja, na katerem je štrlel proti deževnemu nebesu grad Heatherstone s svojimi belimi zidovi, so butali ob čeri kratki valovi Irskega morja.

Posledica tega najbližjega sosedstva z morjem je bilo neprestano šumenje, ki je rahlo prihajalo v notranje sobane prostranega gradu.

»Ali nisem prav storil, ko sem bil kupil to močno poslopje? Štel sem zanje 120.000 dolarjev,« spregovoril mister Casserton.

Mistress Chappell je preslišala opazko.

Ta visoka vsota, s katero ji je brez dvoma hotel ugajati mister Casserton, ji je bila v tem trenutku brezpomembna.

Mistress Chappell je bila namreč kiparka.

In pri pogledu na škotsko pokrajino se vselej razvnamejo občutja kakršnih koli umetnikov.

Na navni ploskvi štirioglatega stolpa, ki ga je dal preurediti mister Casserton v drugem nad-etropju za Helenin atelje, je stal razen mistress Chappell in Cassertona še Bobby.

Bobby, s pravim imenom Marmaduke Wa-shington, pa je izhajal iz čičaških gangsterskih krogov. Zdaj ga je bil uvrstil Reg Chappell, mož kiparke Chappell, v svojo detektivsko gardo. In celo ta Bobby, čigar brezbrilnost za pokrajinske lepote je bila posledica njegovega rodu, celo ta Bobby ni mogel zatajiti vtisa, ki ga je napravilo nanj otožno razpoloženje škotskega morja.

Molče je strmel dalj časa v daljno morsko plan.

Potem se je okrenil in opazoval kraj pred sabo.

Več milj daleč ni bilo v pokrajini nobenega človeka.

Na južni strani gradu se je blestel žoltojrv pesek, na katerem so se razbijali v enakomernih nihajih valovi Irskega morja.

V ozadju strani, obrnjene v notranjost, se je razširjalo barje.

Te sivkasto-zelene, razglele ploskve so zgle-dale grozno puste v svoji osamelosti.

Ceznje je nepremično ležala tenka, komaj meter visoka meglena plast, skozi katero je pro-sojno žarela škriatna daljava.

Bel, surovo zidan stolp so vreščé obletavali svetlopernat galebi in napravljali z žalosnim kri-kom samoto še bolj nevzdržno kot je že bila.

»Tako sem si vselej predstavljal kraj, kjer straži,« reče Bobby. »Tu mi ne ugaja...«

Cassertonova se zasmje.

»Imate prav, mladi mož!« pravi dostojan-stveno.

Bobby je prenesel marsikaj.

Toda nihče ga ni smel nagovoriti z »mladim možem.«

»Saj sem doživel kot gangster toliko, kolikor navadni meščani ne doživijo niti vse življenje,« je navadno vselej pristavil.

Toda bogatemu mistru Cassertonu si ni upal ugovarjati, kajti mlademu Bobbyju, ki so mu vi-hrali razmršeni, svetloplavi lasje v ostrem vetru od morja, je ugajal denar — ni čudno, saj je bil pravi yankee...

»Sveda imam pravle odgovori jeznó Bobby. Henry Casserton se ni nikoli brigal za občutke svoje okolice. Bilo mu je vseeno, kaj so drugi mislili.«

Toda, če mu je bil kdo pokvaril efekt, s ka-terim je hotel presenetiti, je lahko postal zopern.

»Kako to, da že veste?« vpraša nejevoljno.

»Kaj vem?« sprahuje Bobby.

Njegove svetlomdre oči so se razširile. Bobby je slutil senzacijo.

»Za skrivnost heatherstonskega gradu!« spre-govori tiho Casserton, da bi dodal svojemu poro-čilu še večjo tehtnost.

»Skrivnost?« vpraša Bobby grobo. »Skrivnost? Star okostnjak ali mučnica? Ali kaj drugega?«

»Skrivnost?« se vmeša sedaj še mistress Chap-pell. »Imajo tile gradovi zmeraj kake skrivnosti?« Casserton prikimá.

»Tale grad ima posebno zanimivo skrivnost!«

»Ne bi hoteli prijeti s pripovedovanjem?«

»Zelo rad! V heatherstonskem gradu strašile Bobby se na glas zarežeče.«

»Koga naj tole preplaši? Kvečjemu kako staro babo, ki verjame v duhove!«

Henry Casserton se močno opre na prečni do-prsni zid, ki je bil že precej prepereel.

»Tole mlado fanté pa je že od sile!« pomisli nejevoljen. »Kdo neki se naj zanimivo zabava v prisotnosti takega-le zopnega tipa in to še s tako lepo gospo?«

Henry Casserton je bil v dva in štiridesetem letu.

V lice je bil nenavadno bled. Oblika njegove glave je bila še dokaj zanimiva, vendar ji je do-dajal monokel na desnem očesu nekaj áboten izraz.

Gladko polizani, nazaj počesani črni lasje so bili že sivo nadahneni.

Toda celotna Cassertonova postava, še vedno prožna, je pričala, da je bil nekoč dober športnik.

Henry Casserton je bil svoje čase artist. Po-stal je bogat po svoji lakomnosti, po srečnih špek-ulacijah in po raznoterih gostovanjih v daljnem svetu, ki so mu prinesli zmeraj popoln svetovni uspeh.

Tudi mistress Chappell se je malce zaničljivo nasmešnila.

»Strašilo?« vpraša veselo, »ki naj straši tu? Ima svojo izbo?«

Casserton pravi žalostno:

»O madam! Vi mi ne verjamete?«

»Kaj, ali moramo pravljico o strašilih jemati resno?«

»Vsaj na Škotskem!«

»Cvekanje!« odseka Bobby.

Mister Casserton ga žalostno pogleda.

Mister Washington,« nadaljuje Casserton.

Toda ta ga prekine:

»Vsemogočni Gospod, ali me hočete žaliti?« Casserton ga zbegano pogleda.

Pritožba, ki jo je hotel izreči neljubeznivemu detektivu, mu je ostala na jeziku.

»Jaz, žaliti Vas?«

»No, prosim, potem nobenega Washingtona! Jaz vendar ne morem za to, če nosim tako ime!«

»Toda...«

»Recite mi Bobby!«

»Upajmo, da me ne mislite klicati tudi vi, Henry!«

Bobby se zareži.

Potem položi grajskemu lastniku roko na ra-me, za kar je moral seči precej vsoko, kajti bil je nizko rasel, a Casserton je bil precej visok.

»Ne, ne, dragec!« zagotavlja Bobby pomirje-valno. »Saj nisva skup krave pasla, da bi si bila tako zaupna.«

Nejevoljno se je hotel Casserton izviti iz nje-govega objema.

Toda Bobby je trdno držal.

»No, in sedaj že končno na dan s tistim stra-šilom!« ga pozove mali detektiv.

Casserton skomigne zaničevalno z rameni.

»Ta fant je nemogoče!« si misli pri sebi. »Toda sedaj se ga ne morem več ogniti!«

»Da, za to strašilo še nihče ne ve!« reče glasno.

»Najbrž ga sploh ni!« mu držno seže Bobby v besedo.

»Da,« ga lakonično zavrne Casserton, »bo že najbrž tako!« Pogleda, vidite tu spodaj tistile obok grobnice heatherstonskega gradu?«

Mistress Chappell prikimá

Bobby vpraša: